

Informace o Chartě 77

/ročník desátý - 1987 , číslo 3/

oooooooooooooooooooo	oooooooooooo
Dokument Charty 77/8/87 o bytech pro mladé lidi v Praze	str. 1
9/87 Stanevisko k zahraničním návštěvám	10
Tři komuniké	11
Vyjádření Johna C. Whiteheada	12
10/87 Blahopřání gen. Viléme Sachrovi	12
11/87 Zpráva o setkání sing.Charty 77 s představiteli Kongresu USA	13
Sdělení VONS	
č. 608 /Rozsudek nad J. Boháčem pravomocný/	13
č. 609 /Represe proti aktivistům Charty 77/	
č. 610 /Petru Pospíchalovi hrozí mnohalité věznění/	14
č. 611 /Petr Pospíchal seznámen s výsledky vyšetřování/	15
č. 612 /Michal Mrtvý propuštěn na svobodu/	16
č. 613 /Proces s Fr. Adamíkem odrožen/	16
č. 614 /Josef Nos opět před soudem/	16
č. 615 /Jan Dus obžalován/	17
Ustanovující prohlášení Výboru za osvobození Petra Pospíchala	18
Vyjádření Anny Šabatové a Petra Úhla	18
Dopis Stanislava Devátého prezidentu republiky	19
Milost pro Josefa Römera z Gottwaldova	20
Dopis českým a slovenským novinářům	20
CO je IGF - Mezinárodní společnost pro lidská práva	22
Dopis Výboru na ochranu práv maďarské menšiny ...Chartě 77	23
Dopis časopisu Beszélő k 10.výročí Charty 77	24
Americká komise navrhuje Chartě 77 na Nobelovu cenu	24
V samizdatu nově vyšlo ...	26
Krátké zprávy /Prohlášení spoluautorů zákl. prohlášení CH 77- Předání erasmovského dopisu V-Havlovi - Nepodařené oslavy - St. Devátý piše do Vídni - Blahopřání z NDR - R. Slánský piše min. vnitra - Vyjádření F. Jiránska	27

Datum posledního textu zafazaného v tomto čísle 17.2.1987

Informace o Chartě vydává nezávislá redakční skupina signatářů
Charty 77

Petr Uhl, Anglická 8, 12000 Praha 2 - Vinohrady

Na vědomí: předsedovi vlády ČSSR
předsedovy vlády ČSR

předsedovi Feder. shromáždění ČSSR
předsedovi České národ. rady

V Praze dne 28. ledna 1987

Primátorevi hl.m. Prahy
Národní výbor Prahy
nám. - prim. Vacka , Praha 1

Panu primátore, bytové
už delší dobu k nám doléhají velmi kritické hlasy týkající se/po-
litiky v ČSSR a zejména v Praze. Spousta mladých lidí a mladých rodin
není v našem městě přiměřené bydlení. Dokazují to ostatně údaje ze
sčítání lidu r. 1980, údaje národních výborů, bytových družstev aj.

Přesto, že se tu staví nemalé počty nových bytů, nejsou při dosa-
vadní klesající úrovni nové výstavby a při současném stavu rekonstruk-
cí dostatečně uspokojovány specifické kvantitativní a kvalitativní
bytové potřeby mnoha Pražanů a Prahy jako hlav. města. Nadměrně také
rostou celostátně ceny bytů a domků, takže kvalitní byt se stává pře-
pychem a mnozí lidé s normálnimi příjmy si ho vůbec nemohou dovolit.
Současně se byty jako nedostatkové zboží, staly předmětem rozsáhlých
korupei, machinaci a nezákonného obohacování.

Z těchto a jiných, např. populačních a kulturních hledisek pova-
žujeme bytovou situaci v Praze za krajně nepříznivou.

Ve spolupráci s odborníky jsme vypracovali pojednání o zmíněné
problematici a žádáme, abyste mu věnoval nezaujatou pozornost. Uvítá-
me různá stanoviska, připomínky a doplňky od Vás, od Vašich spolupra-
covníků, od poslanců i dalších občanů.

ing. Jan Litomiský
mluvčí Charty 77

dr. Libuše Šilhánová
mluvčí Charty 77

Josef Vohryzek
mluvčí Charty 77

Příloha : O bytech pro mladé lidi v Praze /14 str./

XXXXXX

Dokument Charta 77 5.8/87

O bytech pro mladé lidi v Praze

Mladí lidé potřebují prostor, a to jak ve smyslu eitokém a kul-
turním, tak ve smyslu hmotném.

Charta 77 už ve svém dokumentu Prostor pro mladou generaci, vyda-
ném v r.1986, poukázala na stisněné podmínky a překážky, v jakých se
prosazuje svobodná kulturní aktivita mladých lidí.

Mladí lidé v Československu však žijí ve stisněném prostoru i v
tom prazákladním smyslu slova. Mnozí postrádají vhodné byty, také však
klubovny, domy volného času, studovny, moderní dílny, koleje, ubytov-
ny, domovy. Mnohám mladým lidem schází hřiště, tělocvičny, vodní plo-
chy. Dostatek prostoru potřebují pro svůj rozvoj děti žijící u rodi-
čů, školáci, ale také učni, studenti, potřebují jej ti mladí lidé, kte-
ří se zadílenují do pracovních vztahů, rozvíjejí nebo chtějí rozvíjet
své rozmanité zájmy, navazují přátelské a milostné vztahy, chystají
se začlenit rodinu nebo ji zakládají a tvorí.

Mládež v tomto širokém věkovém záběru představuje sitlivou sociál-
ně věkovou skupinu - podobně jako starší lidé - všeestranná péče, sta-
rostlivost a uspokojení jejich tradičních i zcela nových potřeb
je zkoušením kanem kvality každé společnosti.

mit
V první radě musí/mladí lidé kde bydlet.
0 bytech pro mladé lidi, zvláště pro mladé rodiny, byla napadna spousta nejrůznějších usnesení, analýza a statí, proběhla nespočetná jednání, leč skutky zůstávají dleko za nadějnými slovy. Pravda, jsou u nás oblasti a města, kde žádat byt není tak velký problém. K takovým výjimkám patří např. některá menší města s rozvíjejícím se průmyslovým podnikem, nebo ekologicky ohrožené severní Čechy, nebo Ostravsko, kde je nízký i přebytek nových bytů. Ve však musíme potýkat se závažnou bytovou krizi.

Zatímco v četných studiích urbanistů, architektů a sociologů se zeměsprávu píše o rostoucích kvalitativních a kvantitativních požadavcích na bydlení, zatímco se v těchto studiích i v projektech koncipují bytové prostory z hlediska psychohygienických, estetických, mikrosociologických a jiných, potýká se spousta lidí, zejména mladých lidí, s problémem, jak sehnat alespoň trochu přiměřený byt.

Tento problém, který se u nás vleče po desetiletí, má sanozřejmě velmi závažné politické a ekonomické pozadí. Extenzivní centralistický model čs. hospodářství poznamenal kardinálně také pojetí bytové výstavby a hospodaření s byty. Politické a ekonomické orgány chápou byt převážně jako přístřeší pracovních sil a není divu, že mnohá naše sídliště vypadají jako velké nočlehárny.

Městský člověk usilující o byt je vydán napospas nejrůznějším institucím a jejich pořadníkům s neustálé odkládanými termíny, anůžku vytvářejí jen málo vlastní iniciativy. Anebo ji vytváří, ale je často nutno vystoupit do světa korupce a neregulérního křeftačení, kde cena 60 tisíc korun za třípokojový byt není výjimkou.

Věrojnost se podílí zcela nedostatečně na zásadních otázkách státní bytové politiky, je o ní špatně informována, ač se jí bezprostředně a eminentně dotýká.

Pochybena je i úloha byt.výstavby v celé investiční výstavbě, způsob finančování výstavby bytu a bytového hospodářství; pochybena je také byt.politika, zejména způsoby přidělování bytu z nové výstavby i ze starého fondu.

Státní moc v Československu nemá ani kvalifikovanou globální konceptu byt.výstavby, rekonstrukce a údržby, který by ji umožnila celý problém řešit.

Trvající nedostatek bytů, hlavně v mnoha městech, se velmi nepříznivě projevuje v celém životním způsobu lidí a mimo to i za následek další společenské ztráty: 1/vytváří nadměrnou administrativu, 2/zakládá komunity a protekcionismus, 3/omezuje ekonomickou a sociální mobilitu obyvatel /lidé často nedostanou byt tam, kde by chtěli žít z rodiny a jiných důvodů, kde by mohli projevit svou kvalifikaci a své schopnosti/, 4/prohlubuje konflikty :Pracoviště-člověk-bydliště, 5/přináší komplikace v celé infrastruktuře měst a oblastí, zejména pak v dopravě, službách a dalších funkcích.

Přesto, že je u nás celkově trvalý nedostatek bytu/příslušnými institucemi byla k roku 1980 vypočtena objektivní potřeba pro ČSSR 223 tisíc bytů, n o v á v ý s t a v b a s - e stále s n i ž u j e . Například r.1980 bylo ve všech formách výstavby předáno do užívání 128 876 bytů /z toho 32 391 byt v individuální výstavbě/. Již r.1981 bylo odevzdáno o 33 489 bytů méně, v r. 1982 te bylo 1 27 047 bytů méně, v r. 1983 o 33 175 méně, v r.1984 o 37 013 méně, v r. 1985 pak bylo předáno k užívání celýkem 104 524 bytů, tedy o 24 352 bytů méně než v r. 1980. Jako příčiny jsou uváděny disproporce v nesladěných plánech, nedostatečná materiálové a výrobkové zdroje, vážné nedostatky v řízení stavebních podniků atd. Nejsou kotevní, nejsou materiály na ploché střechy, nejsou kabely, okna, kuchyňské linky, a jiné výrobky.

3
léta trvá nepohádek v dodavatelsko-odběratelských vztazích a drastická
zmena dodavateľu nad užívateľom.

Výstavba bytů je drahá, neefektivní, a její břemeno dopadá těžce ne-
jen na družstevní žadatele a vlastníky, ale na všechny danové poplatní-
ky. Její neefektivnost snižuje životní úrovně všeho obyvatelstva. Bylo
vypočteno, že jeden byt na okraji Prahy se svou infrastrukturou stojí
průměrně 1 milion 300 tisíc Kčs. Přitom pořizovací hodnota tzv. čisté
ho bytu v Praze - přes veškerá opatření k tomu, aby nerostly ceny by-
tů v Praze - již přesáhla 230 tisíc Kčs.

Přitom stát postupně přebral náklady bydlení na obyvatelstvo, na rozdíl od předchozích etap je už dnes byt.výstavba z celké části finan- cována přímo individuálními a družstevními vlastníky. Svědčí o tom následující údaj: ve formě půjček a úvěrů už v r.1984 individuální stavabnici a členové byt.družstev dlužili státu asi 40 mld.Kčs.

Velmi smutnou a stále kritizovanou kapitolou je údaje o bytovém fondu. Stát dotuje podniky byt.-hospodářství asi 6 až 7 miliard Kčs ročně. Tato obrovská částka, vyčleněná z národního důchodu, je však užívána neefektivně, zčásti zejména promarněna. Údržba domů a bytů není stále dostatečně zabezpečena, je málo výkonná a nekvalitní, vládne tu úplatkování a špatná pracovní morálka. Výsledkem toho je, že se byty a domy po dlouhou dobu neudržují, vznikají mnohé havarijní situace, a četné byty musí pak zůstat dočasně i trvale neobydlené. Po leta zanedbávaná údržba byt.-fondu v ČSSR se odhaduje na 15 miliard Kčs. Proto prosadit opravu protékající střechy, okapů, hrouticích se komínů a jiných závad stojí v mnoha případech nadmerné úsilí postižených občanů.

Na výhľadom je také stále vázoucí rekonstrukce

Ořehavým a trvalým problémem je také stále vážnoucí rekonstrukce a modernizace byt.fondu. Chybějí prý kapacity. Některé stavební podniky právě nemají o tyto práce zájem. Jsou pro ně údajně málo atraktivní a neefektivní. Přitom plán potřeb oprav a rekonstrukcí byl v uplynulých letech zcela paradoxně odvozen nikoliv ze zjištěných potřeb, ale z kapacitních možností stavebních organizací. Výsledkem toho výšeje je obrovský odpad byt.fondu v ČSSR a zejména v Praze.

Uvědomujeme si, že za léta nahromaděné problémy tohoto druhu, jež se týkají nejen oprav domů, ale také inženýrských sítí, komunikací, služeb aj. a jež se v poslední době začaly rázněji řešit, představují ohromné objemy prací a nedají se odstranit během krátké doby. Nicméně musíme poukázat na jejich závažnost a na to, že každé větší zdržení, každá chyba v koncepci a realizaci zmíněných činností by měla daleko-sáhlé negativní následky pro rozvoj našich měst, zvláště Prahy, v budoucnosti.

Zaostávání údržby, rekonstrukce a modernizace měst má významné následnosti. Zaostávání údržby, rekonstrukce a modernizace měst má významné následnosti. Zaostávání údržby, rekonstrukce a modernizace měst má významné následnosti. Zaostávání údržby, rekonstrukce a modernizace měst má významné následnosti.

— — —
Praha má v řešení byt.-otázky kritické postavení, uznávané sociální, ekonomické i politické problémy zde kulminují. Léta se nebralo v úvahu, že Praha má z hlediska výstavby, rekonstrukce a údržby jako hlavního města řadu specifických potřeb:

ni město rádu sypání, jež je střediskem české kultury, je historickou památkou, a má tedy velký počet starých budov, je sídlem mnoha institucí,

je sídlem mnoha institucí,
je milionovým městem,
má nevhodnou populaciální strukturu a je nezbytné vytvářet přiznivé
podmínky pro její omlazení.

V naprosto nedostatečné míře je zde respektována populační rete mladých lidí. Hmotné i kulturní podmínky této perspektivní věkové skupiny jsou mimořádně zanedbány. Její bytové potřeby by měly být postaveny na jedno z předních míst. Dnes se do nejhorší bytové situace často dostávají právě ti mladí lidé, kteří v Praze vyrostli nebo se v ní i narodili. Dokonce se dá hovořit o bytové d i s k r i m i - n a c i mnoha mladých Pražanů.

V Praze se každoročně staví asi 9 000 nových bytových jednotek, další byty se rekonstruují, modernizují a rozšiřují. Tyto přírůstky však ani zdaleka nestačí uspokojit byt. potřeby mladých manželství a rodin, o mladých jednotlivcích v době životního startu ani nemluví.

Vážnou příčinou tu jsou vedle zcela nepostačujících přírůstků bytí jistě již zmíněné ubytky starých neudržovaných bytů a domů - Tak v desetiletí 1970-1980 činil odhad v Praze 34919 bytů, tj. 8,7 % výchozího stavu r. 1970.

Jak se dá vůbec v Praze získat byt?

Nejsnáze dostávají byty pracovníci některých vrcholových institucí, mezi nimi např. ministerstva vnitra, zejména některých jeho složek. Na pražských sídlištích žijí dnes celé enklávy těchto příslušníků. Některí mladíci i mladé ženy volí zmíněnou profesi nejen z důvodu podstatně vyšších platů, ale i proto, že touto cestou hledce a brzy dostanou nový, relativně komfortní byt. To souvisí s povahou říši státu, s jeho potřebou velké centrální administrativy a početných bezpečnostních složek, umístěných právě v hlavním městě. Většinou jde o byty komunální a podnikové, které zmínění pracovníci získávají bez jakýchkoli finančních vkladů. Nové komunální, neboli státní byty, jsou už dnes zřejmě určeny jen pracovníkům zmíněných institucí, nebo slouží na jeho nahradu za asanace.

Jinou poměrně rychlou cestou získání bytu je dobíhající podniková nebo tzv. družstevní stabilizační výstavba. Ti, kdo pracují v preferovaných podnicích, nemají sami byt a každáži se v daném podniku pracovat určitý počet let, mají většinou možnost dostat nový byt když než ostatní oražští žadatelé. Zvláště zvýhodňování jsou v tomto směru ti pracovníci, kteří do preferovaných výrob přicházejí z jiných krajů a obcí. Praha nerostě přirozeným populačním způsobem, ale hlavně zdrojem přírůstku obyvatel je tu migrace. Kromě toho má Praha trvale neuspokojivý stav pracovních sil, zejména v řadě některých dělnických profesích, a láká proto do své neprůliš laskavé náruče míslibem nových bytů kvalifikované i nekvalifikované pracovníky z jiných obcí. Družstevně stabilizační a někdy ještě podnikové byty jsou přidělovány mladým i starším imigrantům většinou ve velmi krátké lhůtě. To má jistě své dobré ekonomické a sociální důvody, má to však i svá "ale". Družstevní stabilizační byty, které v nové výstavbě představují prakticky polovinu všech bytů poprvé uváděných do provozu, neplní v žádném směru stabilizační funkci, jež byla od této formy očekávána. Stabilizační forma družstevní výstavy přinesla do bytové politiky spoustu problémů, počítaje v to ohýbající právní režim, vytváření nových, někdy nesprávných preferencí, další možnosti machinaci s byty apod.

Poněru značné přílivy imigrantů z jiných oblastí a obcí kladou navíc značné nároky na jejich přizpůsobení a zabydlení, současně pak na správní a řídící činnost městských orgánů. Příkladem toho je na správní a řídící činnost městských orgánů. Příkladem toho je obvod Praha 4, čítající už 288.335 obyvatel, kde právě národní výbor, sídlící ve staré části, z mnoha hledisek nezvládá sociální problémy nových sídlišť, například situaci mladých žen - matek, umístění jejich dětí v jeslích, integraci obyvatelstva v novém prostředí aj. Ovšem ještě horší jsou problémy zcela nových pražských sídlišť, kde chybí základní občanská vybavenost, jako prodejny, školy apod.

Zatímco do Prahy jsou získávání mladí pracovníci z jiných oblastí a obcí, z Prahy odchází mnozí mladí, převážně kvalifikovaní lidé často jen proto, že tu nemohou získat byt. I když v posledních letech více mladých obyvatel do Prahy přichází, než z ní odchází, přeče jen značné úbytky mladých obyvatel, ročně zhruba 5000 mladých do 34 let, představuje pro hlavní město nedoceněné, hlavně kvalifikované ztráty. Značnou roli v úbytku pražského obyvatelstva hraje ovšem i emigrace do zahraničí, která je vyšší než přírůstky přistěhovaných /například v r. 1984 při saldo migrace plus 7 373 to bylo o 637 osob./.

Dalším, dnes již velmi rozšířeným způsobem získání bytu je běžná d r u ž s t e v n i výstavba. Nemáme bohužel, k dispozici počty žadatelů o družstevní byty v Praze, odhaduje se, že jde asi o 16 000 žadatelů svéponocné výstavbě a o 35 000 v dodavatelské družstevní výstavbě, neznáme ani věkovou strukturu žadatelů, protože situace v této oblasti je velmi nepřehledná. Mnozí žadatelé jsou přihlášeni ve dvou i více družstvech, rodiče se přihlašují za děti, nebo přihlašují více dětí, i když pro všechny byty nepotřebují apod. Čekací doby na normální družstevní byty, hlavně na větší byty v do d a v a t e l s k é formě, jsou až 20 i více let. Hlavním důvodem prodlužování termínů v této řídí formě jsou nepatrné plánované počty bytů, které nepřesahuji v dlouhodobém průměru na území hlavního města 500 bytů ročně. Čekací doba na přidělení takového družstevního bytu je zcela nepřijatelná pro mladé lidé, kteří chtějí založit rodinu, nebo ji už založili. Rovněž rostoucí finanční náklady jsou nepřiměřené možnostem mladých lidí, zvláště těch, kteří nemají silnou a vlivnou podporu rodičů nebo jiných příbuzných. Starosti působi v dodavatelské formě také nízká kvalita bytů, není výjimkou i 200 přejímkových závad na jeden byt.

Časově i finančně nadějnější je forma svéponocné družstevní výstavby, jejímž rubem je zase pracovní účast rodiny na stavbě bytů a domů. Vyžaduje vlastně práci ve dvou směnách po dobu několika let, což znamená neúměrnou zátěž pro zdravotní stav i způsob života. Družstevník musí odpracovat členský podíl, který představuje zpravidla asi 3 tisíce hodin; v optimálním případě to znamená pracovat kromě svého zaměstnání na stavbě družstevních domů a bytů dva až tři roky, a to neustále, odolené, o sobotách a nědělích, od jara do pozdního podzimu, často i ve všedních dnech po zaměstnání. Pro ty družstevníky, kteří si na tuto svéponocnou výstavbu najímají soukromé pomocníky, znamená pak tato forma neúměrnou zátěž finanční. Družstevní svéponocná výstavba někdy umožňuje získat větší a kvalitnější byt, ale přináší i řadu dalších nevýhod, např. vysoké nájemné. Za třípokojový byt se mnohde platí až 1000 Kčs měsíčně /ovšem u dodavatelské/ družstevní formy někdě až 1200 Kčs/. Té se nezmiňujeme o značné náročnosti řízení svéponocné výstavby, o možnostech velkých ztrát, o problémech financování následnú údržby apod.

Výstavba rodinných domků přináší mladým uživatelům vedle značného objemu práci nepředstavitelné množství starostí a svízelů, počínaje administrativní povolováním stavby a konče obtížným opatřováním stavebních materiálů a trvale stoupajícími finančními náklady. Na území Prahy a jiných velkých měst naráží tato forma především na nepřekonatelné překážky při získávání vhodného pozemku. Výstavba rodinných domů "na klíč" je stále ještě málo rozšířená, málo diferencovaná, drahá. Není potom divu, že v poslední době zájem o výstavbu rodinných domků ve městech i na venkově klesá, přestože tato forma výstavby je značně propagována.

Tradiční získávání bytů pomocí národního bytového fondu představuje v Praze pro Pražany způsob pravděpodobně nejdlouhavější. Podle Svobodného slova z 27.8.1986 bylo v polovině roku 1986 evidováno na pražských národních výborech přibližně 36 000 žadatelů o byty. Z celkového počtu žadatelů roku 1980 - jak víme z jiných zdrojů - tvorily polovinu rodiny s dětmi, ve 135 případech žijící ve zdravorně zcela závadných bytech. Z 9,2 % šlo o rodiny se třemi a více dětmi. Je známo, že národní výbory v posledních letech přiděluji byty hlavně jako náhrady za asanace, nebo byty preferovaným institucím.

a zde ve třetí řadě sociálně problémovým rodinám. O tom, jak závažné sociální případy to musí být, svědčí zdůvodnění u předních míst bytových poradníků. Snad poněkud nadějnější je případná žádost mladých manželů o přidělení bytu nižší kategorie, který jsou ochotní upravit vlastním nákladem. Domníváme se, že tato forma je zatím nedoceněná a že za určitých podmínek skýtá velké možnosti iniciativy mladých lidí i žádatelské a rodinné výpomoci, zakládání menších družstev mladých čtenářů a jiných odborníků apod. Ve zmíněném článku uvedený počet 788 bytů odevzdaných za dobu tří let pražskými nár. vybořeny k vlastní úpravě /nejen mladým lidem/ považujeme za zcela nedostatečný ve srovnání s naléhavými potřebami mnoha začínajících mladistvých rodin i jednotlivců.

Dlouhotrvající nedostatek bytů má v Praze vedle krajně nepříznivé ekologické situace velmi neblahý vliv též na natalitní klima, na rodinné postoje mladých manželů a negativně ovlivnuje další demografické parametry pražské populace.

Po přechodném vzestupu v letech 1974-77/způsobeném částečně novými sociálními opatřeními/ začala v Praze klesat pořadnost. Zatímco v r.1975 byl zaznamenán potěšitelný přírůstek 19 191 živě narozených dětí, tedy 16,1 dětí na 1000 obyv., v r.1984 bylo zaznamenáno jen 13207 živě narozených, tj.11,1 na tisíc obyvatel, v r.1985 to bylo jen 12 788 živě narozených, tj.10,7 na tisíc obyvatel. Zároveň stoupě potratovost, v r.1984 bylo v Praze provedeno 13 039 potratů. Je tomu již tak, že prakticky na každé narozené dítě připadá jeden potrat. V poslední době klesají i počty snatků.

Rodiny s dětmi tvoří v Praze nízký podíl, jenom 23,2% všech cen-zových domácností; v Bratislavě je to 33,4 %. V rodinách přibývá je-dinářků a klesá počet druhých a třetích dětí. Sociologické výzkumy však potvrzují, že mladí lidé nevstupují do manželství s protinata-litními postoji. Ukázalo se, že ti, kteří měli určité finanční a by-tové problémy, plánovali stejné, nebo vyšší počty dětí než ti, kteří takové problémy neměli. Teprve později, po trpkých zkušenostech s řešením bytových a jiných problémů, měni většinou své záměry a zí-stávají třeba jen při jednom dítěti.

Statistiky rovněž prokazují, že velmi nepráznivým faktorem pro tvorbu a stabilitu rodin je soužití více domácností. Podle sčítání lidu z r. 1980 bylo v Praze cel. 65 021 cenzových domácností, tedy 12,7 % bez vlastního bytu. I když část těchto rodin žije pravděpodobně v soužití chtěném např. ve vicegenraňích rodinných domech nebo bytech, poukazuje četné údaje na značnou prostorovou stísněnost mnoha pražských rodin. Např. v Praze žilo 17,6 % společně žijících domácností v jediné obytné místnosti. V bytech o 1-2 obyt. místnostech žije v Praze téměř polovina domácností bez vlastního bytu. V takto stísněných prostorách vyrůstá asi 28 000 dětí ve věku do 15 let, starší nejsou registrováni. V mladých rodinách bez vlast. bytu je v průměru o 35 % méně dětí než v ostatních rodinách s dětmi. Bytový prostor tedy rozhodujícím způsobem ovlivnuje počty dětí v rodinách.

Obsazenost bytů měřená počtem osob na 1 obyt. místnost nad 4 m² čini v Praze 1,31 osob, a je nejméně příznivá ve srovnání se všemi českimi velkými městy. Podobně i průměrná obyt. plocha na 1 obyvatele v Praze, totiž 13,9 m², je v porovnání s našimi velkými městy nejnižší. A to ještě pražský podíl zvyšuje velký počet domácností jednotlivců, hlavně starších, z nichž mnozí mají relativně větší byty. Velmi nepráznivé je i srovnání mezi přírůstky obytných místností v období 1970-1980. Zatímco v Bratislavě čini zmíněny přírůstek 58,0 % v Popradu 111,8 %, v Praze je to jen 26,8 %. Ve skupině rodinných pražských domácností pak plošnost nad 1 obyvatele prudce klesá s počtem dětí. Jejich specifické potřeby her, studia, hygieny a jiné jsou tak respektovány v malé míře. V Praze je také podle sčítání lidu z r. 1980 velký podíl přelidněných bytů, čini 20,8 % absolutně asi 93 000 bytů. Praha má také nejnižší podíl třípokojových bytů, ke tojen má 30 % ze všech bytů. Za jinými dynamicky se rozrůstajícími městy, jako jsou Košice či Bratislava, zůstává Praha chudou Pepelkou.

Bytová tisíc zde projevuje také ve velké rozvedovosti, která činila v Praze r. 1980 47,3 rozvodů na 100 snatků, v r. 1984 ale již 54,01 rozvodů na 100 snatků. Celkově bylo v Praze roku 1984 zaznamenáno 4 869 rozvodů. Již v r. 1980 připadalo na každý rozvod 1,11 nezletilých dětí. Také s vysokou rozvedovostí narůstá spousta bytových problémů. Zvyšuje se počet neúplných rodin, např. v r. 1980 to bylo asi 8,5 % všech domácností, tedy asi 5530 neúplných rodin. Většinou tvoří takovou rodinu mladá matka s jedním či dvěma dětmi. Rozvedení manželé, zejména muži, se v mnoha případech stávají nejen novými žadateli o menší byty, Pokud zůstávají v původních bytech, vanikají často konfliktní situace, neblaze ovlivnující vývoj dětí. Celková bytová situace neúplných rodin je nevhovující. Jen necelé 2/3 neúplných rodin mají samostatný byt. Téměř 1/3 jich bydlí v jednopokojových bytech. V Praze krom toho narůstá počet tzv. problematických rodin, převážně úplných, více či méně sledovaných orgány státní péče. Také velká část těchto rodin žije ve stísněných bytových podmírkách.

ak je petrno ze stručného výštu údajů, často užívaný slogan, že v Praze je bytová ~~š~~ost, je velmi problematický. Bylo by jich jistě více, spravedlivě rozdelených, kdyby celá bytová krize v Praze byla řešena energičtěji, racionalněji a liečtěji způsobem. To se týká i družstevní bytové výstavby. Je např. známo, že mnohé byty na sídlištích zůstávají dlouho neobsazený, proto, že je žadatelé ještě nepotřebují, anebo proto, že byly skrytě pořízeny tak říkajíc "na kšeft". To však nic nemění na skutečnosti, že je naléhavě nutné zvýšit počty bytů v družstevní výstavbě.

Největším problemem bytové situace mladých lidí v Praze zůstává skutečnost, že velká část mladých manželů a mladých rodin získává vlastní byty velmi dlouho po snatku, že vztahy mladých partnerů a tvorba rodin bývá velmi často narušována mnoha negativními vlivy nevhodných soužití, stísněnosti bytových prostor a z toho plynoucích konfliktů. Nepráznivé bytové podmínky jsou podle sociálních výzkumů na třetím místě mezi důvody nejčastěji uváděnými při rozvodech. Nesporně jsou také

jednou z příčin klesající natality. Domníváme se, že právě pro mladé dvojice, které vstupují do manželství bez vhodného bytového prostoru, by mohlo být národní výbory vytvářena rezerva skromných malých bytů, vhodných pro první fázi manželství, případně i pro založení rodiny. Otevřenou možností zůstává i varianta rodinných penzionů.

Prostorové zajištění první fáze manželství a rodinova považujeme za primární úkol bytové politiky v Praze. Vhodné byty by měly být připravovány jednak v rámci nové výstavby, jednak rekonstrukcí a modernizací stávajících volných menších bytů, kterých je v Praze velký počet. /Podle sčítání v r.80 je v Praze celkem asi 10 000 volných bytů/. Vytvořením takové rezervy upravených starších bytů nebo bytů poskytovaných k menším úpravám, by se mohl během několika let klíčový problém mnoha mladých manželství na čas vyřešit. Část volných bytů by mohla být využita jako rezerva pro sociálně svézelné, konfliktní a havarijní situace.

Značným problémem se pro mnoha manželství stává i zařízení bytu. Vstupuje do životního období, pro něž je charakteristický náhlý vzrůst životních potřeb. Tomu většinou nedopovídá výše jejich příjmů. Zde se projevuje rossáhlé majetkové a mocenské rozvrstvení. Jen malá část mladých lidí může počítat s vydatnou materiální a jinou podporou majetných a vlivných rodičů či příbuzných. Svézelná bývá hlavně situace mladíků a dívek ze sociálně slabších, zcela nevlivných, neúplných a viceodětných rodin. Přesto, že naše společnost řeší tento problém přímými a nepřímými sociálními dávkami a určitými druhy říšerů, jako jsou novomanželské újedy, domníváme se, že dosavadní způsoby nevyhovují a že možnosti společnosti v tento článek nejsou vyčerpány. Např. kombinace dvěrového a pojistného systému by dovolila rozložit náklady spojené s materiálním zajištěním první fáze manželství na delší období. Také bezprostřední půjčky na rekonstrukci bytu a novou výstavbu pro mladé lidi asi do 34 let by podstatně pomohly. Příkladná je v tomto směru vydatná sociální výpomoc mladým manželstvím s rodinám v Hadarsku. Velkým ulichbením rodinných rozpočtů by ovšem bylo zmrazení cen stavebních prací a pravděpodobně i sjednocení nájemného různých druhů bytů s uplatněním některých sociálních zřetení.

Přesto, že má Praha věkově stagnující populaci a přesto, že nedostatek bytů se jako politický problém s mnoha halasními přísliby řeší od poválečných let, existuje tu stále vysoký bytový deficit. V r.1980 činila podle Terplanu tzv. přítomná potřeba bytů v Praze 47 450, což znamená, že tolik chybělo k uspokojení cenzových domácností, které mají nárok na byt. Tento údaj se zdá být podsazen z hlediska celkové objektivní potřeby bytů už jen z důvodu, že na národních výborech je evidováno 36 000 žadatelů, další desetitisice čekají na byty družstevní, podnikové apod. Při regulérním rozdělování nově postavených, zrekonstruovaných a modernizovaných bytů v Praze by při dobrém řízení bez zbytečných preferencí a při radikálním zvýšení objemu nové výstavby i rekonstrukcí mohlo být tato potřeba vyřešena během jednoho desetiletí. Bude však tento optimistický výhled uskutečněn?

Aktuální bytová situace mnoha mladých manželství a rodin je tedy krajně nepříznivá, a jejich hlediska často neřešitelná.

Také problém bydlení je dnes očividně, zvláště pak mladých, byl však dlouho zanedbáván. Dosud se téměř nepočítá s těmi mladými muži a ženami, které ke svému dozrávání, odloučení od původních rodin, ke studijnímu a kvalifikačnímu začlenění, k celkovému životnímu startu a rozletu potřebují zpočátku skromné, ale pohodlné malé byty. Mohou to být byty hotelového typu, vhodné ubytovny, garsoniéry, dvougarsoniéry či adaptované jednopokojové byty, v nichž mladí lidé při změně své situace mohli žít i v manželství, malé rodině či ve volném partnerském vztahu. Ne všichni mladí lidé se chtějí hned ženit a vdávat, a ne všem se daří najít partnera k trvalejšímu svazku.

Hoření se a piše často o značné životní nevyzrálosti mladých lidí při vstupu do manželství, o jejich hodnotové, postojové a hlavně citové nezralosti a nestálosti, ale zapomíná se, že mnozí mladí lidé potřebují k takovému dozrání a úspěšnému osobnostnímu rozvoji i vlastní bytové prostory. Náhly přechod z péče rodičů, často nadměrné do nové vlastní rodiny s mnoha starostmi a povinnostmi, jež mohou záhy rozrušit křehký milostný vztah, plynulé lidské srážení neumožnuje.

Zvláštní kapitolu tvoří prostorové potřeby studentů. V Praze je soustředěna 1/3 všech studentů ČSSR. Přechodné ubytování velké části těchto studentů v kolejích mnohdy neodpovídá potřebám jejich intenzivního studia a kulturního života. Kapacita kolejí je zcela nedostačující. Přítom byla bytovým zákonem značně omezena možnost podnájmu, nejen pro studenty, ale i pro další jednotlivce. Skutečnost, že podnájemník tak zvané ne-pokryvá obytnou plochu a nesnižuje nadměrnost bytu, vede k tomu, že byty jsou pronajímány jen za horetní sumy zámožným jedincům. Praha vůbec nevytváří dobré podmínky pro individuální ubytování studentů, mladých odborníků, mladých dělníků apod. Nový důraz na specifické potřeby mladých jedinců, a to i mladých žen, by odpovídal celosvětovému trendu a především racionálnímu přístupu k bytovým potřebám z hlediska ranéfáze věkového cyklu i z hlediska nových potřeb společnosti. Něměly by přitom být opomíjeny ani bytové potřeby jednotlivců středního věku a věku staršího, jejichž uspokojovalí by mohlo navazovat na opouštění malých bytů mladými jednotlivci. Nelze zapomínat, že řešení bytové otázky mladých i starších jednotlivců má značný význam také z hlediska potřeb mobility pracovních sil.

Značný problém stávajícího byt.fondu je skutečnost, že velikostní a druhová struktura neodpovídá požadavkům hlav.města, ani současné a budoucí struktuře domácností. Vůbec se také nepočítá s tím, že po roce 1990 se kvantitativně prudce, zvýší nároky mladých lidí na byty, protože v té době se budou osamostatňovat mladí jedinci ze silných ročníků 70.let. Praha má málo třípokojových a čtyřpokojových bytů pro rodiče s dětmi. Plošné standardy mnoha starších, ale i nově budovaných bytů jsou pod světovými normami. Zatímco v NSR v r.1985 činila průměrná obytná plocha nového bytu $89,6\text{m}^2$, v GSSR činila pouze $52,6\text{m}^2$. Rostoucí nároky dětí, dospívajících i dospělých na studium, hry, různé zájmové činnosti, ale i na realizaci základních životních potřeb, nemohou být v tak malých prostorách dobře uspokojovaly. Vedle nedostatku větších bytů pro rodiče s dětmi se ukazuje i kritický nedostatek malých bytů pro jednotlivce a dvojice. Počet domácností jednotlivců podle posledního sčítání stále stoupá a bude růst i v dalších desetiletích, hlavně se zvětšováním počtu obyvatel postprodukтивního věku. Také specifickým potřebám nejstarší skupiny obyvatel je věnována stále malá pozornost. Bytové domy se sociální péčí, nejosvědčenější forma bydlení pro ně, jsou dosud zřizovány jen v malém počtu. Rovněž zde je možná určitá návaznost. Budování těchto domů a bytů by pomohlo uvolnit i větší byty po starých obyvatelích, kteří se už nemohou sami o sebe starat. V některých částech Prahy se už tyto sociálně vedené výměny uskutečňují.

Vhodné byty jsou jistě nejdůležitější podmínkou prostorové reálizace mladých lidí. Je tu ale i rozsáhlá sféra kulturních, tělovýchovných, rekreačních a jiných aktivit, které jsou zcela nezbytné pro zdravý rozvoj mladé generace. I v této oblasti Praha značně zaostává za jinými velkoměsty, a to i uvnitř ČSSR. Má nedostatek hřišť a volných prostorů pro malé děti, pro školáky, pro mládež. Má málo tělocvičen, nejrůznějších kluboven, málo dílen, málo prostor pro uměleckou tvorbu. Dlouhodobě se poukazuje na zcela nedostatečnou vybavenost mateřských, základních i středních škol tělocvičnami a hřišti. Z 289 zákl. škol každá čtvrtá postrádá vlastní tělocvičnu. Celkově 102 zákl. školy, tj. 44,5%, nemají vlastní hřiště. Situace středních škol je ještě horší.

Děti si potřebují hrát, mládež musí mít dostatek pohybu, chce se bavit a volně sdružovat. Tyto její potřeby je nutno prosazovat a uspokojevat. Celková prostorová uzavřenosť a stísněnost části mládeže je jednou z příčin její fyziické nepřipravenosti, ale též apatie, bezradnosti i agresivity. Kritická je zaplněnost učeben mnoha mateřských a základních škol nepríznivě ovlivňuje zdravotní stav žáků i učitelů. Celá nepostačující jsou kapacity lidových škol umění a dalších zařízení, která mají kultivovat děti a mládež.

Praha nevytváří příznivé podmínky ani pro vysokoškolské studenty, až už jde o jejich bydlení či o neustálé pojíždění mezi různě rozmištěnými částečně fakult, studovnami a kolejemi, či o nedostatek rozměrných kulturních příležitosti. Přitom období vysokoškolského studia v Praze by mělo být studniči mnoha cenných motivací pro celý další život. Ve stísněných a nepříliš stimulujících situacích žijí také žáci, zejména zahraniční, v někdy i nových učenovských domovech.

Mládež do 25 let představuje v Praze 46,07% všech obyvatel. Z toho děti do 15 let tvoří pětinu pražských obyvatel. Vzhledem k počtu, ale především k perspektivnímu významu této části populace, je náležitné zmíněné prostorové potřeby důrazně prosazovat. Jejich opomíjení je chybou, která nemůže být odčiněna.

Domníváme se, že bytová výstavba nebude u nás uspokojivě řešena, pokud nebude v hospodářské, kulturní a sociální politice státu preferována jako jeden z nejdůležitějších úkolů. Tomu by měla odpovídat jak kvalifikační úroveň odpovědných pracovníků na všech stupních řízení, tak informovanost občanů a jejich aktívni účast při řešení otázek bytové politiky a výstavby.

Pokud jde o rozsáhlé a složité problémy výstavby, údržby, rekonstrukce a modernizace bytů v Praze a pokud jde o řešení sociálně ekonomického a kulturního problému trvajícího nedostatku bytů v našem hlavním městě, zdá se nám, že by neměly být jen záležitosti národního výboru, ale i vlády.

číslota 77 / 9/87 Stanovisko k zahraničním návštěvám

Dne 2. února tr. se několik signatářů Charty 77 setkalo se státním ministrem zahraničních věcí Velké Britanie a Severního Irska panem Timothy Rentonem, poté 3. února tr. s náměstkem ministra zahraničních věcí USA D. Johnem Whitheadem.

věci USA p. Johnem Whiteheadem.
Setkání s panem Rentonem se zúčastnila mluvčí Charity 77 dr. Libuše
Bilhánová, bývalí mluvčí Václav Malý a Anna Šabatová, dále někteří
právě Charity.

S panem Whiteheadem se setkali mluvčí Charty 77 ing.Jan Litbník, a dr.Libuše Silhánová, z bývalých mluvčích doc.dr.Radim Palouš a Anna Šebatová, rovněž i přátelé Charty.

Pan Renton i pan Whitehead pozvali na teto setkání i další sjezd bezpečnost čestně znemožnila.

natáře Charty 77, těm ale Státní bezpečnost učast znemožnila.
Oba státní činitle se při své pražské návštěvě zajímali o celkovou situaci na poli lidských práv v Československu. Chtěli se proto seznámit nejen s miněním vládních činitle, ale i s názvydky jiných občanů, zvl. těch, kteří se obhajovou lidských a občanských práv dobrovolně zabývají. Jestliže řada signatářů Charty 77 obdržela pozvání od zmíněných činitle, považovala za slušné a srozumitelné takových schůzek se zúčastnit.

Oběma politickým činitelům se dostalo od čs. vlády ujištění, že se bude moct během své návštěvy sejít a nerušeně hovořit se zastánci občanských práv. Skutečnost však byla taková, že už od rána 31. ledna byli signatáři Charty 77, o nichž se předpokládalo, že mohli být na úvedené schůzky pozváni, ve dne v noci střeženi vždy několika příslušníky StB. Měl byt ze signatářů Charty 77, jako dramatik Václav Havel, prof. dr. Jiří Hájek a dr. Václav Benda nesměli vůbec opustit svůj byt, jiným bylo dovoleno obstarat mimo domov některé základní potřeby, ale i přiton byli hledáni. V den setkání s panem Whiteheadem dne 3. února pak bylo mluvčímu Josefem Vohryzkovi a bývalým mluvčím Václavu Havlovi, dr. Václavu Bendovi a dr. Martinu Palodřovi na ulici zabráněno, aby se na setkání dostavili. Podobně bylo znemožněno jednání s Panem Rentonem zástupci VONS Petru Uhlovi a bývalému mluvčímu Jiřímu Rumlovi.

Tento postup StB znamenal vážné omezení osobní svobody řady čs. občanů. Vzhledem k tomu, že nikomu ze zadřízených nebyl sdělen ani zákonný, ani věny důvod omezení pohybu, lze toto chování státní policie považovat za trestný čin podle § 231 tr. zákona. To, že několika signatářům Charty 77 bylo zabráněno v účasti na užitečných setkáních s předními politickými činiteli západních států, bylo v rozporu s literou a duchem helsinských dohod, konkrétně pak se slibem čs. vládních činitelů, daným občan zahraničním politikům. Takový postup považujeme za nedůstojný a poškozující pověst naší republiky v civilizovaném světě.

Prohlašujeme tímto, že se i naddle chceme setkávat se všemi lidmi dobré vůle, s oficiálními i neoficiálními činiteli, ať přijdou ze Západu, Jihu, Severu nebo z Východu. Obhajoba lidských a občanských práv je nedílný proces a jeho rozvíjení ve vztahu k dialogu a spolupráci je důležitou podmínkou skutečného míru.

V Praze dne 10.2.1987.

Ing. Jan Litomiský
člen mluvčí Charty 77

dr. Libuše Šilhánová
mluvčí Charty 77

x x x x x

Josef Vohryzek
mluvčí Charty 77

Ve dnech 2. až 3. února 1987 byla vydána v Praze tato tři komunikáty, jejichž text byl konsultován se zainteresovanými stranami:

x x x

U příležitosti oficiální návštěvy náměstka ministra zahraničních věcí Velké Británie Timothy Rentona byla dne 2. února 1987 z jeho iniciativy uspořádána večeře, při níž se tento člen britské vlády s částí svého doprovodu sešel se Signatáři Charty 77, a to s její mluvčí Libuší Šilhánovou a dále pak s katolickým knězem Václavem Malým a Annou Šabatovou, kteří jsou také členy Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných.

STB se snažila zabránit, aby se večeře zúčastnili některí pozvaní čs. občanů, a dvěma z nich, Jiřímu Rumlovi a Petru Uhlovi, zabránila pohrůžkou násili v účasti.

V průběhu večeře se diskutovalo především o lidských právech, o cílech a smyslu Charty 77 a situaci Čírkvi v Československu. Zástupci Charty 77 a VONS sdělili britské delegaci jména několika politických vězňů, jejich osud je obzvláště třízivý, a preferovali o jejich případech.

x x x

Dne 2. 2. 1987 se sešel náměstek ministra zahraničních věcí Velké Británie pan Timothy Renton s doprovodem s několika zástupci Jazykové sekce. Při této příležitosti byla připomenuta úloha této organizace v kulturním životě Československa a vyjádřeno přesvědčení, že současná komplikovaná situace bude úspěšně vyřešena a Jazyková sekce bude moci v plné míře obnovit svoji legální činnost.

Za pracovní výbor aktivistů JS Jiří Exner a Jana Pacholíková.

x x x

Začátkem února 1987 byl v Československu oficiální návštěvě první nám. ministra zahraničních věcí USA John Whitehead, kterého doprovázela mj. Paula Dobrinská, vedoucí odd. pro SSSR a Východní Evropu při radě pro mezinárodní bezpečnost.

Z iniciativy p. Whiteheada a za přítomnosti sl. Dobrinské a velvyslance USA v Československu Juliana Niemezyka došlo dne 3.2.k setkání se signatáři Charty 77 a členy VONS, ato mluvčími Charty 77 Janem Litomiským a Libuší Šilhánovou a dále Radimem Paloušem a Annou Sabtovou.

Účtyřem pozvaným čs. úřastníkům zabránila StB v setkání s americkými hosty: Václavu Bendovi, Václavu Havlovi, Martinu Paloušovi a Josefmu Vohryzkuvi.

Při setkání se hovořilo zejména o otázkách lidských práv v Československu, zvláště o několika náléhavých případech politických vězňů, dále o otázkách náboženské svobody a o svobodě práva a jejím uplatňování ve sdělovacích prostředcích.

x x x

Z výjednání Johna C. Whiteheada, nám.-min. zahr.věci USA, dne 3.2.1987:

Během svého pobytu /v Československu/ jsem měl rovněž možnost setkat se s několika lidmi z různých oblastí společenského života v Československu a to včetně představitele katolické církve kardinála Tomáška a zástupce Charty 77. Velmi jsem se zajímal o jejich názory. Byl jsem všeck smutný, když jsem se dozvěděl, že několika osobám bylo zabráněno v účasti na mém schůzce se zástupeční Charty 77.

XXXXXXXXXXXXXX

Charta 77 /10/87 - Blahopřání generálu Vilému Sacherovi

Jan
gen. Vilém Sacher
Kinská 44, Praha 2 - Vinohrady

Praha, 12. února 1987

Dear general,

upřímně blahopřejeme k Vašemu významnému životnímu datu, 80. narozeninám.

Hodujeme se z Vaší svěžestí a tvůrčí aktivity, kterou projevujete při psení svých knih, cenných literárních záznamů pohnutých dějů druhé světové války.

Vaše knihy Pod rozstříleným praporem, Na počátku stála smrt, Psáno na lafetě, Ve stínu popraviště, Válka skončila na Hané, Krvavé velikonoce a Nebeská brigáda jsou pozoruhodnými svědectvimi Vašich vlastních dramatických zážitků, znalostí a zkušeností. Přesto, že pojednávají o válce, obdivuhodným způsobem odhalují její absurditu a současně lidskoost mifru.

S úctou se skláníme před Vaším významným podílem na práci spravedlnostní vojenské služby v Anglii na počátku války a zvláště před hradišskou účastí v boji proti fašismu na východní frontě.

Skutečnost, že jste byl po mnoha bojových zásluhách, československých i zahraničních válečných vyznamenaných v padesátých letech svévolně suspendován a s rodinou vystěhován z Prahy, pracovně postižen, a že Vám byla později, po podpisu Charty 77 v r. 1977 prezidentem republiky odnesena hodnost generálporučíka a všechna čsl. vyznamenaní, že Vám bylo upřeno právo nosit i vyznamenání jiných států včetně sovětských, považujeme za černéjší skvrny československé politiky a historie.

Věříme, že se v našem kruhu dočkáte plného ocenění své literární práce i svého válečného hrdinství.

ing. Jan Litomiský
mluvčí Charty 77

dr. Libuše Šilhánová
mluvčí Charty 77

Josef Vohrysek
mluvčí Charty 77

Charta 77/11/87 -Zpráva o setkání signatářů charty 77 s představiteli Kongresu USA

Dne 17.2. tr. se sešli mluvčí Charty 77 Libuše Šilhánová a Josef Vohryzek, rovněž signatáři katolický kněz Václav Malý a některí přátelé Charty 77 se senátorem Stehy H. Hoysrem a dalšími představiteli Kongresu USA a Výboru pro sledování helsinských dohod, kteří byli na oficiální návštěvě v Československu. Veřejné setkání se uskutečnilo na podnět americké strany. Jednalo se o otázkách lidských a občanských práv, zejména o případech nespravedlivě vězněných v Československu, dále o situaci církvi a náboženství a o problémech kultury.

Na setkání bylo pozváno ještě několik dalších signatářů, kteří se ho nemohli zúčastnit. Václav Havel, Jiří Dienstbier a Petr Uhl byli Stb zadrženi na ulici a odvezeni k vyslechnutí. Miloslav Durayovi stál před soudem a musel opustit Bratislavu.

Jednání chartistů se zástupci amerického kongresu bylo pro obě strany velmi užitečné. To nedůstojnější anachronismem jsou policejní záchrany, které je měly znemožnit.

Digitized by srujanika@gmail.com

Jan Litomíšský
mluvčí Charby 77

Libuše Šilhánová
mluvčí Charity 77

Josef Vohryzek
mluví Charly 77

Sdružení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, Československé ligy
pro lidská práva, člena Mezinárodní federace pro lidská práva /FIDH/

Jména a adresy členů VONS jsme zveřejnili ve sdělení č. 591
Všechna adřesáře VONS jsou zasílána Federálnímu shropřádění ČSSR.

Sčílení č. 604 /Rozsudek nad J. Boháčem pravomočný/

Sdělení č. 608 /Rozsudek nad J. Boháčem pravomocný/
Krajský soud v Hradci Králové zamítl dne 5. února 1987 ve veřejném
zasedání odvolání Jiřího Boháče proti rozsudku okresního soudu v Pardubickém
okrese se dne 23. prosince 1986. Tím se stal rozsudek pardubického soudu
pravomocným. Jak jsme již oznámili /viz dděl. č. 600/ byl tento 34letý dělník
odsouzen k dvěma a půl roku odňtí svobody v II. NVS a následnému
ročnímu ochrannému dohledu za trestný čin pobuřování /§100 odst. I a
čl. 200/ zák./, jehož se měl dopustit tím, že s nepřátelství ke státnímu zříze-
ní republiky hrubými výroky a dalším jednáním vyvolával na pracovišti
některé svědečnosti mohly být proti J. Boháčovi zaujaté a že na uvedeném pra-
covišti nepracoval po celou žalovanou dobu od května 1985 do září 1986,
nicméně dospěl k závěru, že výrok o vině i o trestu v rozsudku prveinstan-
čního soudu je správný. Jiří Boháč žádal v konečném návrhu uprostřed
obhájce požadoval použití mírnějších zákonních ustanovení, neboť
nebylo prokázáno, že by Jiří Boháč chtěl svými výroky někoho získat pro
své názory a postoje. Krátce po předpokládaném začátku zasedání bylo
oznámeno, že se soudní jednání překládá do jiné sině, kde už byli shro-
mázděni /a to víc než dvacet minut/jak senát, tak prokurátor a obhájce
a kde šest míst, určených pro veřejnost, bylo již obsazeno neznámými mu-
ži. Předseda senátu umožnil dodatečně, aby jednání byla přítomna druh-
ka Jiřího B., zatímco zástupci našeho výkonného výboru a tajemníkovi ame-
ričkého velvyslanectví v Praze, kteří se dožadovali účasti na jednání,
vyjadřil politování, že o jejich úmyslu nevěděl soud dříve, neboť by ji-
nak jistých dříast umožnil.

卷之三

17-2-1987
suntene nr. 609 /Represe proti aktivistim Charthy 77/

Sdělení č. 609 /Represe proti aktivistům/

Ve dnech 31.1.-4.2.1987 prodlévely v Československu oficiální delegace USA a Velké Británie, obě na úrovni náměstků ministra zahr.věci. Po těchto 5 dnech bylo příslušníky StB blokováno jedenáct aktivních signatářů Charty 77: Václav Benda, Jiří Dienstbier, Jiří Hájek, Václav Havel, Václav Malý, Anna Marvanová, Martin Palouš, Anna Sabatová,

Albuše Šilhánová, Petr Uhl, Josef Vohryzek. U některých měla tato ostra-
ha charakter domácího vězení: nikdo je nesměl navštívit a pod pohrůžkou
násili nebo okamžitého předvedení jim bylo zabráněno v opuštění bytu.
StB střežené osoby různě říkalo, náhle něnila zákazy, jimiž nezákon-
ně omezovala jejich pohyb a přinejménším v případě Jiřího Hájka projevo-
vala určitou agresi. V. Havlovi a manželům Šabatová-Uhl byly také odpo-
jeny telefony. Navzdory příslibu čs. úřadů zabránila policie V. Bendovi,
V. Havlovi, Martinu Paloušovi a J. Vohryzkovi v účasti na oficiální snída-
ni, pořádané pro ně americkým představitelem Jiřímu Runlovi a Petru Uhlo-
vi zabránila v účasti na večeři, při níž se měli setkat s vedoucím brit-
ské delegace a jeho doprovodem.

Setkání obou zahraničních hostů se zástupci Charty 77 se přesto usku-
tečnila, díky okolnostem se jich dokonce zúčastnila tři z jmenovaných
střežených osob. Celá akce vzbuzuje dojem, že je čs. policie naprostě ne-
schopná, i když využívá každé příležitosti, včetně oficiální zahraniční
návštěvy, k říkání nezávisle vystupujících občanů. 7.2.1987.

Sdělení č.č. 610 /Petru Pospíchalovi hrozí mladoleté vězení/

Jak jsme již oznamili/viz naše sdělení č. 602/, byl dne 22.1.1987 za-
dřen člen našeho výboru a aktivní signatář Charthy 77 Petr Pospíchal.
V původním sdělení jsme chybně uvedli, že spolu s ním jsou trestně sti-
háni i jeho bratr Ondřej a Jan Pukalík. Nesprávně bylo uvedeno i datum
narození Petra Pospíchala: narođil se 16.4.1960.

Správná adresa jeho matky: Marie Adámková, Křehlikova 6, 627 00

Brno-Slatina.

Petr Pospíchal byl vzat do vazby jako obviněný z příparu k trest-
činu pobuřování /§§ 7/1 k 100/1 písm.a tr.z./, neboť na základě domov-
ních prohlídek osobních prohlídek, které byly v Brně provedeny, byl po-
desřelý že se chystal rozšiřovat tzv. nepřátelské tiskoviny. Dne 3.2.
1987 však vyšetřovatel StB kpt JUDr Jan Dominek, Petra Pospíchala ob-
vinil z tr.činu podvracení republiky podle § 98 odst.1, 2 písm. ab tr.
zák. takže mu hrozí trest odnětí svobody v trvání tří až deseti let
a případně následný až tříletý ochranný dohled. Činnost, zniž je Petr
Pospíchal obviněn, je výlučně charakteristická: měl "od přesně nejjiš-
těné doby, nejméně však od poloviny roku 1985 do zadružení dne 22.1.87
aktivně z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zří-
zení republiky soustředovat písemné materiály jak zahraničního půve-
du, zejména z FRG, tak domácího původu, na jejichž tvorbě se rovněž podílel,
přičemž s obsahem těchto materiálů, zejména tzv. Informacemi o Chartě 77
jakož i dalšími, měl/seznámovat větší okruh osob z řad mládeže v teri-
toriu Brna a částečně i Jihomoravského kraje a v rámci této činnosti
měl/ navazovat aktivní styky s nepřátelsky orientovanými osobami z Rad
čs. emigrace v zahraničí, soustředěné kolem časopisu Svědec a býva-
lého pravicového exponenta v ČSSR Ivana Medka, Žijícího v Rakousku".

Původní obvinění pro přípravu k pobuřování bude nadále posuzováno
v rámci nově vneseného obvinění. Z jiné činnosti Petr Pospíchal obvi-
něn není. Jeho adresa do věznice Brno-Bohunice, je: P.P. nar. 16.4.1960,
PÚ 1., P.S. 97, 60129 Brno-Bohunice.

Petr Pospíchal patří k těm čs. občanům, kteří pro své nezávislé posto-
je byli a jsou nejvíce perzekvováni a pronásledováni. Již jako mladist-
vý byl v r. 1978 odsouzen k jedenáctiměsíčnímu trestu odnětí svobody za
vydávání nezávislé MLNÍK literatury a řízení hudebních nahrávek.
Podruhé byl odsouzen - opět pro tr.čin pobuřování - v základní vojenské
službě. Od svého návratu byl dlouhá léta různě provokován pracovníky
StB, dvakrát byl dokonce unesen, jednou byl předstírána záměr zastřelit
ho v blízkosti státní hranice jakoby na útěku. V prosinci a podruhé
nyní v lednu po jeho zadružení vnikli pracovníci StB nezákoně do jeho
bytu, často byl krátkodobě zadržován, vyslýchán a sledován. Brněnské
StB byla trnem v oku jeho aktivity, zvláště pak cíliba, již se těšil
u brněnské mládeže.

V mimořádné situaci je třeba mimořádných prostředků: obracíme se na všechny lidi dobré vůle, na humanitární, společenské a náboženské organizace, na církev, odbory a demokratické politické organizace, na sdělovací prostředky a ty oficiální struktury různých států světa, které sledují dodržování mezinárodních závazků v oblasti lidských práv všude na světě, obracíme se na přátele z polské Solidarity a dalších polských organizací, a to jmenovitě na ty, které případ Petra Pospichala osobně nemůže nechat lhostejnými, na přátele v NDR, Maďarsku, SSSR, dále na čs. demokratický exil, a v neposlední řadě na Amnesty International a na sekterské sekce VONS v Mezinárodní federaci pro lidská práva, aby Petru Pospichalovi pomohli. Útok, vedený s mimořádnou silou a rychlostí – podle neověřených zpráv má již v těchto dnech být seznámení s výsledky vyšetřování a k soudnímu procesu má dojít ještě v únoru, dříve než bude možno zorganizovat solidární akce – tedy tento útok proti aktivnímu charistovi, proti členu našeho výboru a mladému katolíkovi je útokem proti VONS, proti Chartě 77 a nelze vyloučit, že je pouze přípravou rozsáhlých represí, které se chystají proti lidem, angažujícím se v nezávislém hnutí. Upozorňujeme i čs. zahraniční veřejnost, že v posledním roce došlo v Československu k prudkému zvýšení soudních postihů proti protagonistům nezávislé kultury a obhájcům lidských práv.

Věříme, že mezinárodní solidarita a rovněž solidární akce našich spoluobčanů – smírní osud Petra Pospichala a zastavení represivní sily, snažící se zabránit rozvíjení nezávislého společenského života. Obracíme se ještě jednou na vás na všechny: Pomozte petru Pospichalovi, pomozte našemu výboru a Chartě 77 – pomůžete všem svobody, lidských práv a mezinárodního dorezumění.

8. února 1987.

Sdělení č. 611 /Petr Pospichal seznámen s výsledky vyšetřování/

Y trestní věci proti Petru Pospichalovi, o níž jsme informovali ve sděleních č. 602 a 610, došlo k této novým událostem:

Dne 30.1.1987 byla provedena orgány StB domovní prohlídka v bytě signatáře Charty 77 Aleše Müllera v Blansku.

Y trestní věci bylo vyslechnuto více než dvacet svědků a již dne 6.2.1987, tedy 15. den po uvěznění Petru Pospichala, byl obviněn seznámen s výsledky vyšetřování. V žádném námi sledovaném případě v posledních deseti letech nedošlo k tak rychlému uzavření vyšetřovacího spisu: Iza se obávat, že soudní řízení je připravováno pro nejbližší dobu.

Y Brně a Praze byl ustaven dne 12.2.1987 Výbor pa osvobození Petru Pospichala, který si předsedzal Pospichalův případ sledovat, informovat o jeho osudu i osobnosti a usilovat o to, aby se doma i v zahraničí dostalo zastání a podpory. Členy výboru jsou Jan Šimsa, Jaroslav Šabata, Božena Komárková, Michael Bymášek, František Lízna, Josef Adámek, Petr Cibulka, Václav Havel, Zdeněk Urbánek, Jan Lopatka, Jiří Hájek, Jan Hrudka, Josef Zvěřina, Ludvík Vaculík a Jana Pacholíková.

Je to podruhé v posledním desetiletí, kdy v Československu vznikl výbor, který si klade za cíl osvobození konkrétního politického vězňa. VONS s novým výborem spolupracuje a chce i nadále zveřejňovat dostupné fakta případu.

Ketězová hladovka na protest proti uvěznění Petru Pospichala začala v úterý dne 13.2.1987 v Brně. Po 48 popř. 72 hodinách ji drží, resp. hodičí kříž držet postupně brněnské občané Jaroslav Šabata, Dušan Skála, Petr Cibulka, Milan Ohnisko a Marie Adánková, od 25.2. se mají připojit přátelé Petru Pospichala v Praze.

16.2.1987

D o d a t e č n é p o z n á m k y : /po vydání sdělení/: k Ketězové hladovce v Brně se připojili dále Jan Fukalík, Ivo Kunler, Tomáš Hájek a Martin Šimsa, v Brně se má hladovka držet do 7.3. Následujících deset dnů může být držena přáteli v Olomouci, a teprve od 17.3. bude držena v Praze.

Protestní dopisy čs.zastupitelským úřadům v cizině nebo G.Husákoví projevili svou solidaritu s Petrem Pospíchalem předseda komise pro lidská práva Evropského parlamentu Karel van Gucht, nezávislé mírové organizace END, IKV a Pax Christi, dále předseda Mezinárodní federace pro lidská práva /FIDH/ Daniel Jacobi, představitelé Evropské siť pro dialog Východ-Západ a polská mírová organizace *Vlnosć i pokój /Svoboda a mír/*. Další solidární projevy byly přislíbeny.

Sdělení č. 612 /Michal Mrtvý na svobodu/

Katolický aktivista z Olomouce dvaadvacetiletý Michal Mrtvý elektromechanik, který byl od 24.7.1986 držen ve vazbě jako obviňový z tr.čínu pohuřování podle § 100 odst.1 a,c,tr.z. byl začátkem února propuštěn na svobodu z olomoucké věznice. Trestní stíhání proti němu pokračuje i dál nadále. Jak jsme již uvedli /ve sděl. č. 551, 579, 584, 591, 593/, byl Michal Mrtvý okres.soudem v Olomouci odsouzen k podmíněnomu 13 měsíčnímu trestu, ale odvolací soud v Ostravě vyhověl odvolání prokurátora, rozesudek okr.soudu zrušil a celou vše vrátil k došetření. Podle statutu tzv. trestné činnosti Michala Mrtvého, je rozmnožování rozšířování náboženské literatury. Erika Kadlecová, jejíž studii o religiozitě také rozmnožil, napsala soudu dopis, v němž se zastává Michala Mrtvého.

16.2.1987

Sdělení č. 613 /Proces s Františkem Adamíkem odložen/

Nejvyšší soud ČSR, který má rozhodovat o odvolání Františka Adamíka z Přerova proti rozesudku kraj.soudu v Ostravě, rozhodl, že veřejné zasedání se odroďuje na 26.3. na 9 hodin 30 do stejné soudní síň, tedy č.31 v přízemí budovy nej.v.soudu v Praze, nám.Hrdinů 1300. Původně bylo veřejné zasedání stanoveno na 19.2.87.Senátu má opět předsedat JUDr. Pavel Janda. František XX Adamík, který je stíhaný na svobodě byl ostravským soudem odsouzen k dvěma letům nepodmíněně pro přípravu fikt.k tr.činu podvracení republiky podle §§ 7/1 k. 98/1, 2 b tr.z., a to za rozmnožování převážně náboženské literatury a držení rozmnožovacího stroje. /viz sděl. č. 491, 552, 575, 576, 578, 589 a 603/.

16.2.1987

Sdělení č. 614 /Josef Nos opět před soudem/

Odvolací řízení v trest.věci proti Josefu Nosovi má proběhnout ve veřejném zasedání měst.soudu v Praze, a to dne 20.února 1987 od 11 hod. v míst.č.99 v soudní budově ve Spálené ul.č.2, Praha 2. Jak jsme oznámili v r.1985 /viz sděl. č.466, 473, 479, 492/, je píšničkář Josef Nos, nar.16.5.1949, trestně stíhaný pro rozkrádání majetku v sou.vlastnictví /§ 132, odst.1,2, tr.z./ a pro příšivnictví /§ 203 tr.z./, protože měl prý neoprávněné přijmy z nedovolené unělecké činnosti a po několik let nikde nepracoval. Dne 5.10.1984 byl Josef Nos odsouzen obvod. soudem v Praze I k dvěma rokům odňtí svobody podmíněně na 5 let a k pokutě 10 000 Kčs. V odvolacím řízení měst.soud tento rozesudek zrušil a vše vrátil k došetření. Obv.soud pro Prahu I ve věci po několika odložených rozhodl v říjnu 1985 tak, že Josefa Nose obžaloby sprostil. Prokurátorka se však odvolala, k odvolacímu řízení dochází až nyní.

16.2.1987

Naar u en u 615 /Jan van der Heijden/

Koncem ledna 1987 byla kraj. soudce v Praze doručena obžaloba na J. Š. Koncem ledna 1987 byla kraj. soudce v Praze doručena obžaloba na J. Š. na Duse, kterou podává kraj. prokurator v Praze JUDr. Lubomír Hoffmayer /vzhledem k Dubovu bydlišti v Beratovicích/ jde o soud s prokuraturou /vzhledem k Dubovu bydlišti v Beratovicích/ jde o soud s prokuraturou analogickými městskými institucemi - středobles. kraje, nezaměňovat s obžalobou kraj. soudce celkovu z pěti tr. činů:

- podvraťení republiky a to ve větším rozsahu a ve zpravidla v
 - Unitelem /§ 98, odst.1, odst.2 a,b, tr.z./
 - povznesením za jinou republiku v cizině /§ 112 trz./
 - útočí na státn. orgán a orgán společenské organizace /§ 154, odst.2 tr.z./
 - útočí na vrchn. soudce /§ 156, odst.2, tr.z./
 - případného ohvindení /§ 174, odst.1, tr.z./

Není příliš dobrým vysvědčením o právní kvalifikaci třetí osoby pro tele své církve. Není příliš dobrým vysvědčením o právní kvalifikaci třetí osoby prokurenta, užívá-li proti Dušovi, vedle ustanovení § 154 také § 156, který je ne zákona vůči prvnímu subcidiární a kdo je tuží jednoznačný souběh vyloučen. Není příliš dobrým vysvědčením o právním povědomí a celkové odpovědnosti státních i stranických orgánů, jestliže si po celé set let s Janem Dušem korespondovaly a vyhověly řadě jeho podnětů, aniž by rozpoznaly složnost a společenskou nebezpečnost jeho /teby následovalo/ potíží. Není konečně příliš dobrým vysvědčením o nařízení i svého/ potížími. Není konečně příliš dobrým vysvědčením o nařízení i svého/ potížími. Mohou-li naprosto nepochybné občanské etnosti a zájemy mít dosudovány podle předpisů tr. práva.

Proces proti Janu Dusovi, dojde-li k němu, bude jedním z nejnovějších procesů posledních let. Vzhledem k výši hrozícího trestu. Vzhledem k politickému a společenskému významu Jana Duse: mocenské orgány jsou si vědomy, že tuto záložitost nedokáží vyrovnat ze světa vzdoucím tichu a že se naopak musí stát výstražným příkladem - ostatní obžaloba se nikterak netají minění, že hlavní zločinci jsou dopravci. Ale je na nás, aby přišlo řešení.

... až na svobodě, ale že na ne urazíte až do svého vlastního výhledu
Důležitá Jan Dus odebrouk, bude to nejen lidem i místním výhledem
nosit, ale také doklárce státní moci, že nemá rájem krit v okruhu se
společnosti a že je odhadlána něst přislíbené následky.
/AKT. N. 514, 515, 527, 565, 581/

Ustavující prohlášení Výboru za osvobození Petra Pospíchala

Dne 22. ledna 1987 byl v Brně uvězněn čestný člen Českého Solidarity a dělník Petr Pospíchal, signatář Charty 77. Dne 3. února byl obviněn z podvracení republiky podle § 148, odst. 1, 2. písm. a/b tr. zák. Údajně proto, že ve velkém množství rozšíroval mezi mládeží tzv. podvratnou literaturu, stykal se s přáteli z polské Solidarity a dopisoval si s československými exulanty.

Známe Petra Pospíchala dluho a máme mnoho důvodů k tomu, aby ho jeho zavření povážovali za vše neobyčejně vážnou a alarmující, zasluhující rozsáhlou pozornost. Rozhodli jsme se proto ustavit Výbor za osvobození Petra Pospíchala. Cílem tohoto výboru bude soustavně Pospíchalovi případ sledovat, shromažďovat a vydávat dokumenty, které s ním souvisejí, informovat o osobnosti Petra Pospíchala a usilovat o to, aby se mu dostalo doma i v zahraničí širokého zastání a podpory. Věříme, že Petr Pospíchal bude osvobozen a chceme tomu svým úsilím přispět.

/Jan Šimsa, Jaroslav Šabata, Božena Komárková, Michael Dymáček,
František Lízna, Miroslav Adámek, Petr Cibulka, Jan Hrudka,
Josef Zvěřina, Ludvík Vgulík, Jana Pacholíková, Václav Havel,
Zdeněk Urbánek, Jan Lopatka, Jiří Hájek.

V Brně a Praze 12. února 1987.

x x x

Výjádření:

V Praze 15. února 1987

Vyšetřovatel Státní bezpečnosti kpt. JUDr. Jan Domínek vnesl dne 3. února 1987 Petru Pospíchalovi z Brna, obvinění z trest. činu podvracení republiky podle § 98 odst. 1, 2 a, b, tr. z., takže v soudním procesu, který Petra Pospíchala měl stihnut v nejbližší době, může být odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání tří až deseti let a k následnému, až tříletému ochrannému dohledu.

Jak známo, podstata obvinění je v tom, že Petr Pospíchal rozšíroval polskou nezávislost literaturu a polské publicistické statě v Českoslovinsku, navazoval kontakty s českými emigranty a konečně "soustřeďoval" písmané materiály... domácího původu, na jejichž tvorbě se rovněž podílel, přičemž s obsahem těchto materiálů, zejména tzv. Informace o Chartě 77, jakož i s dalšími, zsezuňoval větší okruh osob z řad mládeže... a v rámci této činnosti navazoval aktivní styky s nepřátelsky orientovaným seskupením v PLR tzv. Solidaritou...

V souvislosti s trest. stíháním Petra Pospíchala bychom rádi uvedli, že Informace o Chartě 77 vycházejí již desátý rok a z toho devátý se jménem a adresou vydavatele, resp. redakční skupiny /Petr Uhík, Anglická 8, 120 00 Praha 2 event. po dobu pětiletého věznění Petra Uhíka za činnost ve VONS s adresou Anna Šabatová, Anglická 8, Praha 2/ sníž za tuto činnost byli jejich vydavatelé trestně stíháni. Informace o Chartě jsou zhruba z poloviny sborníkem dokumentů Charty 77 a sdělení VONS a z druhé poloviny nezávislým časopisem, zabývajícím se Chartou, nezávislými hnutími v Československu i jinde a problematikou lidských práv. Vydáváme je proto, aby byly rozšírovány a pokud je Petr Pospíchal rozšíroval nebo se jinak podílel na činnosti kolem tohoto časopisu, dělal totéž co dělají vydavatelé Infochu a mnoho dalších lidí. Předpokládáme, že také, že o záměru rozšírování časopisů vůbec a Informaci o Chartě 77 zvláště neměl a nemá nikdo - tím méně státní orgány včetně jističně-represivních - ani těch nejmenších podhybnosti. Vydávání a rozšírování Infochu chápeme jako přirozené právo každého člověka na svobodné vyjadřování názorů, které je navíc zaručeno

čs. právním řádem: článek 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech uvádí, že právo na svobodu projevu "zahrnuje svobodu vyklaďat, přijímat a roznášet informace a myšlenky všechno druhu, bez ohledu na hranice, ať uстně, písemně nebo tiskem, prostřednictvím jména nebo jakýmkoli jiným prostředkem podle vlastní volby." Omezení tohoto práva může stanovit jen zákon, a to jen proto, aby byla respektována práva a pověst jiných osob a proto, aby byla chráněna národní bezpečnost, veřejný pořádek, veřejné zdraví a veřejná morálka. Odhaleně od této, že takový zákon, který by podobná omezení v Československu stanovil, de facto neexistuje, nikdo rozumný nemůže tvrdit, že vaděním a rozšířením informací o Chartě 77 byl jakýkoliv vyjmenovaný zájem porušen.

Toto vše jsme ochotni prohlásit u soudu. Z Fóra, k němuž je upřena pozornost mezinárodní veřejnosti, by tak zazněl blas ve prospěch Petra Pospichala. Protože se však může stát, že soud naše svědectví nepřipustí, prohlašujeme tu touto formou: Z uvedeného plyne:

1. Ustanovení podle § 98 tr.z. o podvracení republiky umožňuje soudit kohokoliv za jakýkoliv kritický projev, neboť je zájérně formulováno: "Kdo... provádí podvratnou činnost proti... zřízení republiky." Vzhledem k platnosti citovaného článku mezinárodního paktu je použití § 98 tr.z. zřejmým protiprávním aktem, útokem proti právu obecně a proti čs. právnímu řádu zvláště; je i výslovně mezinárodním závazkem, k nimž čs. ústavní orgány před léty přistoupily a jichž se stále dovolávají.
2. Trestní stíhání osob angažovaných v nezávislých aktivitách nebo osob vyjadřujících kritické postoje nemá pro svou selektivnost a zjevnou účelovost nic společného s právem, zákoností či spravedlností. Je to jen pouhý prostředek politického boje, jehož se používá tehdy a tam, kde to politické či policejní orgány shledávají vhodné, únosné a pro své zájmy prospěšné.

Anna Šabatová a Petr Uhl

x x x

Dopis Stanislava Devátého prezidentu republiky:

V úvodu dopisu Stanislava Devátého připomíná uvážení Petra Pospichala a podstatu trestního stíhání proti němu. Dále piše:

"Tento útok StB je v ostrém rozporu jednak s Ústavou ČSSR a jednak s Mezinárodním paktem o občanských a politických právech, který jste v r. 1976 ratifikoval.

Chápu tehto útoku na aktívního člena angažujícího se na poli nezávislé kultury a aktívniho objahování lidských a občanských práv jako útoku nejenom na jeho osobu, ale i na osobu nou a na všechny členy angažující se za důsledné dozravání občanských, politických a kulturních práv.

Pane prezidente, 11 let po Vaši ratifikaci Mezinárodního Paktu o občanských, politických a kulturních právech, zůstává tento pouhý cílem papíru nemajícím v ČSSR žádnou platnost.

Věřím, že Vaše slova, která jste kdysi řekl a to cit.: "důsledný respektování práv jednotlivce zajistíme všem občanům právní jistotu, avšak v prvé řadě toto respektování je největším předpokladem důvěryhodnosti státu", tedy že tato Vaše slova byla řečena upřímně a vážně.

Proto Vás rádám, abyste z mocí svého úřadu prezidenta republiky a generálního tajemníka ÚV KSČ zasáhl do případu Petra Pospichala a zasadil se o jeho okamžité propuštění na svobodu a abyste podnikl nutná opatření k zastavení útoku Státní bezpečnosti proti všem občanům angažujícím se v oblasti lidských práv, občanských a kulturních právech.

V Gottwaldově 12.2.1987

Devátý Stanislav
Revaluční 1255/312 Gottwaldov

Na vědomí: Ministerstvo spravedlnosti, Generální prokuratura ČSSR
 Ministerstvo vnitra ČSSR, Výbor za osvobození P. Pospichala.
 x x x

Milost pro Josefa Römera z Gottwaldova

Prezidentu ČSSR G. Husákoví:

10.2.1987

Panu prezidentu,

Obracíme se na Vás jako na nejvyššího představitele našeho státu se žádostí, abyste využil své pravomoci a udělil milost Josefu Römerovi, nar. 7.10.1955, důlníkovi, bytem nám. Pionýrů 3470, Gottwaldov, který se nyní nachází ve výkonu trestu v NVÚ Valdice.

Josef Römer byl v lednu 1977 uvězněn a později odsouzen vojenským soudem k třinácti letům odňtí svobody v III.NVS pro trestný čin vyšodačství podle § 105 /1 tr.z. Není nám blíže známa skutková podoba jeho jednání a okolnosti, za nichž se měl uvedeného trestního činu dočasného pustit, avšak již sama půdátnatá změna právní kvalifikace skutku během řízení vzbuzuje o míru jeho viny pochybnosti.

Zdravotní stav Josefa Römera se v poslední době zhoršil. Prodělal těžký zápal plíc a po dlouhou dobu mu nebyla poskytnuta potřebná lékařská péče. Byl i nadále posílán na těžkou práci, která ho vyčerpávala fyzicky i psychicky. Několik Vám adresovaných žádostí o milost byly dvakrát podáný podnět ke stížnosti pro porušení zákona adresovaný Generální prokuratuře ČSR, žádost o přefazení do II.NVS - to vše bylo v minulosti zamítнуto.

Máme za to, že vzhledem ke špatnému zdravotnímu stavu a zhoršujícímu se psychickému stavu Josefa Römera způsobenému desetiletým vězením by udělení milosti a následné prominutí zbytku trestu v trvání tří let bylo vitaným humánním aktem.

Žádost podepsalo 55 československých občanů
 převážně z Prahy a Gottwaldova

x x x

Dopis českým a slovenským novinářům

Jedním ze základních principů současné politiky přestavby v Sovětském svazu je tzv. "glasnost", čímž se rozumí široká informovanost o vaškerém dění ekonomickém, sociálním, kulturním apod., které se ji dotýká, jakož i aktívni podíl občanů na tvorbě této politiky a na její veřejné kontrole. Významná úloha při realizaci nové politiky směřující k posílení demokracie připadá tisku, rozhlasu a televizi. Zjištujeme, že krátněji než dříve referuji i o problémech a nedostatech, překračujících nejrůznější tebu a sovětské novináři a publicisté mění metody své práce.

Toto demokratizační úsilí projevujíci se živými, především při pravěnými besedami s lidmi nejrůznějších profesí a především neotřelých názorů, adresními kritickými článci, bez prostřední reportážemi ze zájmových a z kolehozů je nám nejenom blízké, ale připomíná podobné úsilí, kterým se část čsl. tisku, rozhlasu a televize pokoušela dynamizovat vývoj společnosti koncem šedesátých let a zejména v roce 1968-1969. Přes všechnu odlišnost historických a vývojových okolnosti a přes všechnu pokusy některých politiků odvolávajících se dokončena na Použití a kritizujících let, nemůžeme nevidět a neslyšet, že současný společenský pohyb v SSSR vyvolává shodnou či alespoň podobnou atmosféru občanské účasti na politickém procesu demokratizace a obrody. Taková občanská účast na politickém životě země, směřující k demokratizaci společnosti, by byla nepochybně prospěšná i nám v Československu a měli bychom po ní také tudič volat co nejhlasitěji a co nejefektivněji bychom ji měli podněcovat.

Jenomže čsl. tisk, rozhlas a televize referují o změnách v Sovětském svazu nejprve a často zkresleně. Čtenáři, posluchači a diváci se dovídají jen málo o boji nového sovětského vedení proti zneužívání moci, kariérismu a úplatňářství. Z našich sdělovacích prostředků nevědí nic o tom, že sovětské úřady zvou opět do semě významné umělce, tančníka Baryšnikova, režiséra Ljubimova, hudebníka Rostropoviče, spisovatele Nabokova a Akcijoyčnova, kterým bylo znemožněno doma svobodně tvorit, a proto emigrovali. Nedočítou se o tom, že se chystá vydání Pasternakova Doktora Živaga, že se v sovětských kinech promítají filmy nedávno ještě zakázané, že v samosprávném systému některých sovětských divadel si budou herci volit ředitely a soubory samy stanovovat dramaturgické plány. Ani slovo o Šatrovově článku v Ogorku, kde se piše, jak se Brežnevovi stoupenci pokoušeli zabránit zvolení Michaila Gorbačova generálním tajemníkem, nie o chystaných změnách v sovětském trestním zákoníku a o propuštění politických vězňů. Ani interview profesoře Ambareunova, který v italské Rinascitě hodnotil události r. 1968 v Československu zcela jinak než Poučení z krizového vývoje, se na stránkách čsl. sdělovacích prostředků neobjevilo.

Nejdé nám o to, abychom připomnali shody mezi současným politickým pohybem v Sov. svazu a společenskou aktivitou u nás koncem šedesátých let, zejména v r. 1968. Nemírně v této souvislosti volat po nápravě

křivd a nesmyslných rozhodnutí, které postihly statisíce lidí, ale jde nám o to, aby nebyla opět, jako už tolikrát, promarněna šance k obnově zájmu veřejnosti o vlastní společenský život, šance vyburcovat společnost a nejdříji o věci veřejné, šance podnítit novou, živou a pravidelnou tvorbu uměleckou, společensko-vědná bádání, vztah k práci, skráta šance k svobodnějšímu občanskému životu, jemuž se až dosud staví do cesty marnosti a únavy z trvale prohrávaného boje s byrokracií a represivními aparáty všech druhů a stupňů. Současná sovětská politická praxe není pro nás nic víc a nic méně než výraz naděje, že ní smysl usilovat o společnost, v níž každý občan právo a okruh ve smyslu demokratických pravidel mluvit do věci veřejných, měnit je a nět také odpovědnost za jejich stav. Výraz naděje, že věci se budou vyvíjet k lepšímu vždy tehdy a jedině tehdy, bude-li se o nich jednat veřejně, otevřeně a všichni si budou rovní co do informovanosti, co do povinnosti a občanských práv.

Jsme svědky toho, jak rozhlas, tisk, televize, které celá léta doslova zahloovaly čtenáře, posluchače a diváky podružnými materiály o životě v SSSR a podílely se na mechanickém a často neuváženém "přejímání Sovětských zkušeností", náhle rozpařitě překlápuje. Lidé události v SSSR podle obvyklého schématu: vedení rozhodlo a všechni lid nadšeně souhlasí. Sami sovětí žinitelé/v poslední době např. ředitel agentury Novosti Palin/ prohlašují, že přestavba naráží na nemalý odpor konzervativních sil ve straně a státním aparátě. O tom všem čsl. tisk mlčí. Neplíkvají nás to, že v Komunistické straně Sovětského svazu jsou konzervativní sily, znamená připustit, že s nimi svádějí boj sily progresivní, a to jsou dva výrazy, které Poučení z krizového vývoje chce vymýtit z politického slovníku. Neukojený čsl. čtenář a posluchač, který tuší tyto souvislosti, se obrací k nahranějnemu tisku a rozhlasu, v poslední době také k sovětskému. Lidé samozřejmě cítí, že problémy nové v SSSR pojmenovávané a nově také řešené, jsou i našimi problémy.

I v našich sdělovacích prostředcích se objevují první nesmělé náznaky kritického hodnocení současného stavu společnosti, především jeji EKU/ ekonomiky. Uplívají však jenom na povrchu jevů a nezasahuje do samotného vývoje. Občané ovšem vědí, že stav je horší. Československo, kdysi vyspělý průmyslový stát, dnes zaostává nejen za evropskými, zeměmi západní Evropy, ale pomalu už i za svými východními, severními a jižními sousedy. O zaostávání v kultuře, v umění, ve vědě a ve školství ani nemluvě.

Jsme přesvědčeni, že pravdivé, nezkreslené informace o tom, co se děje v Sov. svazu, také v Polsku a v Maďarsku, by pomohly vytvářet atmosféru, která by přispěla k aktivizaci veřejnosti, bez níž není náprava poměru myslitelná.

Obracíme se proto na Vás, na české a slovenské žurnalisty a žádáme Vás, abyste o politických, sociálních, ekonomických a kulturních změnách v Sov. svazu informovali veřejnost plně a pravdivě, abyste nalezli odvahu podívat se kriticky v duchu otevřenosti i na poměry u nás, abyste zkrátka nebyli jen nástrojen byrokratických aparátů a mocenských institucí, ale abyste především zprostředkovávali onen nutný dialog mezi veřejností a mocí, z mezi občany a jejich úředníky. Poughm opakováním slov pochycených z projevů sovětských politiků, jejich papouškováním se nevyřeší nic. Novináři mají nejen možnost, ale i povinnost usilovat o to, aby vztah mezi občany a jejich vládou mohl být vztahem kritické spolupráce.

Podepsání: Otka Bednářová, Jiřina Brejchová, Jiří Dienstbier,
Luboš Dobrovský, Jiřina Hrábková, Jaroslav Jirů, Jiří Kantůrek,
Helena Klimová, Anna Marvanová, Drahoslava Proboštová,
Jiří Ryml, Čestmír Suchý, Jan Stern, Olga Šulcová, Rudolf Zeman.

V Praze 17. února 1987

x x x

Co je I/GFM - Mezinárodní společnost pro lidská práva

I/GFM - Internationale Gesellschaft für Menschenrechte -

- Mezinárodní společnost pro lidská práva - je humanitární organizace se sídlem ve Frankfurtu nad Mohanem. Její sekce působí především v NSR, dále v Belgii, Francii, Izraeli, Rakousku, Spojených státech, Španělsku, Vel. Británii a Austrálii.

Při Západoněmecké sekci jsou ustaveny prac. výboru mezinárodního charakteru a se zaměřením na země či oblasti, kde jsou ve větším rozsahu porušována lidská práva /SSSR, NDR, Rumunsko, Polsko, Latin. Amerika, Asie, Afrika atd./. Jedním z nich je i prac. výbor pro Československo, který však jako jediný rozvíjí svou činnost z Vídni. I/GFM podporuje pronásledované jedince a skupiny zasazující se nenásilnou cestou o lidská práva ve svých zemích.

Na rozdíl od jiných humanitárních organizací neprojevuje svou solidaritu osobám, kterým byt třeba se statutem politických vězňů, a skupinám, které se dožadují lidských práv změnou politických poměrů za pomocí násilí, ozbrojeného boje či dokonce terorismu. Loni plenární zasedání I/GFM se např. konalo pod heslem Od Gándiho přes Martina Luthera Kinga k Lechu Walesovi. V duchu tétoho cílu platí bezvýhradná podpora I/GFM i občanské iniciativě Charty 77, aktivitám pronásledovaných křesťanů, kulturních skupin a všech občanů, kteří se zasazují o lidská práva v Československu.

Činnost čal. pracov. výboru spočívá v morální a materiální podpoře zejména vězněným obhájcům lidských práv a jejich rodinám, i všem čsl. občanům, kteří jsou neprávem vězněni a pronásledováni z důvodu omezování lidských svobod, včetně práva na opuštění a na návrat do vlasti, svobodného sdrůžování, shromažďování a veřejného vyjadřování názorů nejrůznějším způsobem. Čs. pracov. výbor má stálé spolupracovníky /Rakušany, i Čechy /ve Vídni, na různých místech v Rakousku, v NSR, ve Švýcarsku. Několikrát do roka vydává v němčině "Kroniku" s informacemi o stavu lidských práv v Československu, s výzvami o pomoc zvláště ohrozeným jedincům. Aktuální zprávy šíří také prostřednictvím tiskové služby ve Frankfurtu do celého světa. Obraci se žádostmi o pomoc a intervencemi na úřady a významné osobnosti v Rakousku i v jiných západních zemích, na mezinárodní instituce, jakož i přímo do Československa.

Delegacím a novinářům na nynější následné helsinské konferenci ve Vídni předal listinu politických vězňů a jinak ohrožených osob, žádostí o slučování rodin uprchlíků na Západě s jejich příslušníky zadržovanými dosud v Českoslov. a řadu informačních texů.

Videň 22.1.1987

Wilhelm Hohenau

Johann Morawitz

Dagmar Vanečková

Adresa: IGFH - ČSSR Arbeitsausschuss
Schottengasse 10
1010 Wien, tel. 0222/342420

x x x

Dopis Výboru na ochranu práv maďarské menšiny v Československu
Chartě 77 u příležitosti 10.výročí jejího vzniku.

Milí priatelia,
desiate výročie Charty 77 a neoficiálnej občianskej aktivity, ktorú vyspala, nie je iba dokazom proti pochybovačom a odporecom také jto aktivity, ale aj odsuzujúcim osvedčením úradnej moci a oficiálnej verejnosti. Dôležitosť toho faktu však prekonáva morálny postoj človekovej mocenskej tlaku, devastujúcemu ľudský charakter- zaujali na obranu ľudských hodnot a ľudskej dôstojnosti. Tým však sa stali príkladom nielen čsl. občanom, ale aj iným politickým a inakzvýšajúcim menšinám, ktoré žijú v podobných politicko-mocenských podmienkach.

Morálny kapitál akumulovaný Činnosťou Charty za uplynulých desať rokov- podľa našej mienky- je natolko neohroziteľný, že znesie i kritiku. Vyskúšať to sice necfeme, ale sme presvedčení, že je našou povinnosťou uviesť niekolko postrehov, bez nároku na analýzu. Nabáda nas k tomu spoznanie, že -napriek vypatiu silej aktívnych členov, na vzhľadom na okolnosť je takmer nadľudské- duch Charty nie je prítomný v čsl. spoločnosti. Považujeme za nedostatok, že hnutie Charty 77 sa obmedzuje najmä na prahu; že viac o nom vedia a viac o nom počut v zahraničí ako doma; že okrem prezentovania morálneho príkladu jeho vplyv necítí v politickej kultúre čsl. spoločnosti; že sa v dokumentoch neodzrkadluje zložitá historická, politická, spoločenská a národná skladba českoslov. spoločnosti; že popri kritike existujúcich mocenských a politických pomorov neanalyzovalo historickú cestu vedúcu k súčasnej situácii. Je však pravdou, že toto všetko nie je nedostatkom Charty, ale prostredníctvom týchto nedostatkov sa v jej profile odráža zložitosť vnútropolitických a spoločenských pomorov v Československu. Prizvukovanie týchto aspektov a analýzy spomínaných problémov, by totiž odhalili krehkosť čsl. spoločnosti a zniženú schopnosť tolerancie tak všeobecnej ako i neoficiálnej čsl. verejnosti. A to Charty by totiž bola prežila. Zlomenie tektoniky spoločnosti obnovuje se podľa tradičných protíkladov by boli toto hnutie rozdrobili. V tom prípade by teraz oslavovala oficiálna politická moc rozbitie nezávislej spoločenskej aktivity a nie naše kozmopolitné spoločenstvo inakzvýšajúcich 10.výročie vzniku Charty 77.

Faktom je, že za posledných desať rokov vnútropolitický vývoj v Československu prošiel určitými zmenami. Dnes snáď nepronásledujú opozične myšlajúcich ĽUDI ľudí s takou intenzitou ako v priebehu posledných desať rokov. Dnes je táto legitimitu postrádajúca dôradná moc menej istá sama v sebe ako predtým. Oficiálne kruhy si priznávajú viac chyb ako pred rokom alebo dvoma. Táto zmena sa však netýka podstaty veci, možno, že je iba prechodná a zostáva iba na povrchu; ale je to určitou zmenou, ku ktorej rozhodne priapela aj táto nezávislá spoločenská aktivita, ktorú predstavuje hnutie okolo Charty.

Preto si myslíme, že v budúcnosti okrem ochrany občianskych práv jednotlivcov treba venovať pozornosť aj k ochane kolektívnych spoločenskych a politickych práv. Pri zásadnom protiklade demokracie a diktatúry, pluralizmu a totalitarizmu by sme mohli s tým spoločne podporovať uplatnenie demokratických zásad a pluralizmu.

V Bratislave, 7.1.1987

S priateľským poaddravom

Výbor pre ochranu práv maďarskej menšiny
v Československu, pôvodnosť textu
pozvrdzuje: Miklós Dúra

Dopis nezávislého maďarského časopisu Beszélő Chartě 77:

Milí přátelé

Deset roků je hodně času pro společenské hnutí, Zvláště v naší oblasti, kde se od druhé svetové války nezávislé hnutí nedožilo ani deseti roků! Charta však žije a je činná, což je dôkazom nejen odhodlnosti jejich signatářů, ale i toho, že se v oné době správně hodnotil vývoj ve svete. Komunistický stranický stát už není takovou neomezenou mocností ve stredovýchodní Evropě, aby mohil podle své libovuľe utlačovať jakoukoľi iniciatívu společnosti.

Signatáři Charty nabídli možnosť dialogu. Mož odpověďla represáliami. Neuznává, že občané mají právo sledovať, jak jsou dodržovány zákony, veřejně protestovat proti bezpráví, ochranovat pronásledované a diskriminované a projevit iniciativu při rozvoji právního řádu. Až dnes nedává více záruk k respektování lidských práv než před deseti lety. Iniciativa Charty však přesto není zbytečná. Nenechává zapomenout na vše lidských práv, má svůj podíl na tom, že si občané uvědomují, že i oni mají práva. Dává příklad k samostatnému a odpovědnému užívání těchto práv a vyvíjí tlak na vedení, aby dialog se společností začalo.

Již o cesty není. Uplynulých 10 roků byla pro naši oblast stále se prohlubující hospodárská, společenská a politická krize. Je stále jasnejší, že zaražení vztahů nie nevyřeší. Restrukturalizace už snad zadalá, snad uvnitřme první signály dynamizace svetové soustavy, do které patříme i my. Mož riskuje svoji stabilitu, izoluje-li se od nabídnutých kompromisů.

S těmito myšlenkami Vám posíláme pozdrav při přiležitosti desátého výročí vydání Charty 77. Zároveň přejeme, aby komunikace mezi maďarskými a československými demokraty v následujících deseti letech pokročila vpřed.

Budapešť 1. ledna 1987

Redaktori časopisu BESZÉLŐ/Hovorna/
Miklós Haraszti, János Kis,
Ferenc Kőszeg, Petri Gyorgy, Bándor
Szilágyi, Ottília Soltová

x x x

Americká komise pro evropskou bezpečnosť navrhuje Chartu 77 na Nobelovu cenu míru a dorozumění mezi národy:

Nobeluv institut
Drammensvein 19, Oslo - Norsko

30. ledna 1987

Dámy a pánové,

když Alfons Nobel založil cenu míru, prohlásil, že "bude udělována tomu, kdo vytvořil nejlepší dílo, které přispěje k bratrství národů, ke zrušení nebo omezení stálých armád a k rozvoji mírových jednání". My členové Helsinské komise USA, se domníváme, že není duševního kandidáta na Nobelovu cenu míru v roce 1987, než Charta 77, čs. skupina pro lidská práva, oslavující tento rok 10.výročí svého založení.

Stejně jako další jednotlivci z skupiny v SSSR a východ. Evropě čerpají chartisté svou inspiraci ze Závěrečného aktu, který byl vydán v r. 1975 na helsinské konferenci 35 národů o bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Věděli, že helsinský Závěrečný akt prohlásil nikoli pouze k vládám a diplomatum, ale ke každému jednotlivému občanu Evropy, Sovět. svazu, Spojených států a Kanady. Původní skupina zhruba 250 signatářů Charty vyhlásila ve svém zakládajícím prohlášení, že "každý nese svůj díl odpovědnosti... za dodržování uzákoněných paktů, které k tomu ostatně zavazují nejen vlády, ale i všechny občany".

Politické systémy, které jsou nepřátelské vůči právům jednotlivce, zřídka vytáhají informovaná a racionalní nezávislá společenství jako je Charta 77. Proto Charta 77 byla a je výzvou čs. státní moci. Charta 77, toto nejdéle existující nezávislé hnutí ve východní Evropě, mající širokou základnu, přežila opakování útoky státní moci, které ji něly potlačit.

Za deset let Charta 77 se rozrostla na více než 1100 signatářů z různých společenských prostředí a různých profesí. S velkým osobním rizikem vydali signatáři Charty stanoviska k hospodářským, sociálním a ekologickým problémům, vč. bezpečnosti jaderných provozů, znečištění prostředí, zdravotnictví, problémů mládeže a omezování občanských práv. Tato stanoviska nebyla vydána proto, aby vzbudila nevoli úřadů, ale proto, aby podnítila úvahy a diskuse mezi občany. V r. 1978 vytvořili signatáři Charty 77 precov. skupinu VONS /V. bor na obranu nespravedlivě stíhaných/ která si předsevzala sledovat případy porušování lidských práv jednotlivých osob a hájit práva věznů svědomí.

Od začátku se chartisté pokoušeli překlenout propast nedůvěry mezi občany a státem tím, že udržovali dialog s problémech, které se dotýkají jak občanů tak i státu. Jejich cílem bylo vytvořit základ. rámcem společnosti, směřující ke svobodné výměně myšlenek.

V nedávné době podnítily Charta 77 celoevropskou diskusi o míru a lidských právech. Její Pražská výzva z března 1985, dokládá, že umělé rozdělení Evropy - vojenské, politické, jakož i kulturní - je hlavní příčinou toho, že není zajištěna evropská bezpečnost. Za výchozí bod považuje výzva... "naši společnou naději... že toto rozdělení bude překonáno".

Ústřední myšlenka Pražské výzvy - a to je jediná, všechny spojující idea, kterou sdilejí všichni signatáři Charty - je neporušitelné spojení mezi mírem a lidskými právy: "Svoboda a důstojnost jednotlivých občanů jsou klíčem ke svobodě a sebeurčení národů. A pouze svéprávné národy mohou přetvořit Evropu ve společenství rovnoprávných partnerů, kteří si nebudou vyhrožovat totální atomovou válkou, ale jejich vztah bude skutečným mirovým soužitím".

V r. 1986 se projevily ohlasy na tuto výzvu k dialogu, kterou vydala Charta, a to po celém evropském kontinentě. Východoevropští občané z různých států se spojili a vypracovali svá společná stanoviska k problémům míru a lidských práv. Rovněž západoevropské skupiny aktivně odpočívaly na různá chartovní prohlášení k této zámatří. Tento vývoj dokázal, že Charta má vliv na všechny občany, kteří hledají, kam se mají obrátit v evropských a světových záležitostech, a že se těší jejich úctě.

Signatáři Charty 77 dráze zaplatili za podporu věci míru a lidských práv. Desítky jich byly ve vězení a šest jich zan. je v současné době: Walter Kania, František Veis, Jiří Wolf, Stanislav Pitaš, Heršman Chrýný a Jan Bus. Šest dalších - Ladislav Lis, Jan L. Tomíský, Jiří Grunorád, František Stárek, Ivan Jirous a Petr Cibulká jsou podrobeni nepřetržitému tzv. ochrannému dohledu, prohledávání domovů a přímým omezením pohybu. Moho dalších chartistů je šikanováno jinými způsoby, vč. hromadného zadržování, výslechů a vyhrožování. Téměř všechny stihli krutý osud ztraty zaměstnání, která má hnutí demoralizovat a odražit další od toho, aby se k němu přidali.

Helsinská komise vyjadřuje přesvědčení, že úcta k lidským právům a základním svobodám je jádrem skutečného míru. Zádná skupina ve východní Evropě a v SSSR nepůsobí tak dlouho jako Charta 77 směrem k tomuto dvojímu cíli: míru a lidským právům.

/2 Pražské výzvy citovány podle angl. textu - pozn. překladatele/

x x x

V samizdatu nově vyšlo:

Ze zásuvky i z bloku - 10 /únor 1987/:

AZ - "Situace v Československu po Chartě 77", Č. Cisař "Kragobruslení mezi pravdou a lží", J. Hájek "Lidská práva v procesu uválnování po Helsinkách", M. Hübl "Nová západoněmecká práce o vysídlení Němců", V. Kadlec "Nad statistickou ročenkou 1986", A. Rajkin "Bolí tě zuby? Tak jásej!", J. Runl "Železný dědek", "Tříkrát je moc", "Výzva našim historikům", Krazy ještě nepolevily" - fejetony, R. Slánský "Přebudování hospodářského mechanismu - nikoli reforma", Petr Uhl "K petici proti interrupcím", Z. Šulec "Quo vadis čs. ekonomiko?", O. Šulcová "Ráno u nás doma", R. Zukal "Past zvaná Poučení aneb strach z revizionismu", "První krok" - prohlášení výtvarníků k připravovanému sjezdu čs. výtvarníků tvavných umělců /V Čechách a na Moravě totež prohlášení podepsalo 120 výtvarníků do 35 let./

Informace o církvi 1987 č.1 - 20 str. A4:

Vánoční a novoroční poselství Bapeže - Apoštolská cesta Jana Pavla II. do Austrálie /pokračování/ - Všeobecný úmysl apoštolátu modlitby na měsíc leden a úmysl misijní - Informace o odvolacím řízení v tr. věci proti dr. V. Fučíkovi a spol. - Dopis kardinála Tomáška muž měst. soudu v Praze v této trestní věci - Případy justiční represe v oblasti náboženství v Československu - Článek o útisku křesťanů v Turecku - Gerhard Beifert "Sekty - výzva pro církev" - Josef Zvěřina: "K teologii osvobození", /výhrady k marxismu a souhlas některými jeho aspekty/ - Zprávy ze světa

"Písničkář" - 106 stran A5 + eca 20 sítan přílohy, svl. foto
knihu o umělecké činnosti Jar. Hutky v letech 1966-1978

Ladislav Vaculík - fejetony

"Kopýrajt na život" - ledene 1987, 3 str. A4

"Přání cesta krajinců", prosinec 1986, 3 str. A4

"Našim hejtěčkám" k životnímu jubileu Vlasty Chramostové,
listopad 1986, 3 str. A4

Zdeněk Jiřínský "O obtížnosti změny v Československu" /úvaha reálně politická/ 16 str. A4, ledene 1987

Jiří Hájek a Vladimír Kadlec "Přestavba také u nás?" únor 1987,
6 str. A4

R. S. "K rozvíjení prvků socialistické samosprávy" ledene 1987 1 str. A4

J. Žef Jablonický "Národní front bez frontových bojovníkův /historická studie/ 15 str. A4, prosinec 1986

"Juriš a Šíreký na slobodu" /historická studie/, 7 str.
A4, únor 1987

Milan Hübl - "Nekládme si sem tenata" /úvaha/ 3 str. A4, únor 1987

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

Krátké zprávy:

Prohlášení spoluautorů základního prohlášení Charty 77:

Dne 1. ledna 1987 vydali ve Vídni Pavel Kohout, Zdeněk Mlynář a Jiří Němcov u příležitosti 10. výročí Charty 77 prohlášení, z kterého vyjíme:

"Základní prohlášení Charty 77 bylo a je historické hlavně tím, že se na něm uvnitř publik politicky rozervané společnosti shodli lidé ze celého odlišných biografii, názorů a vyznání. Pochoptili, že pro budoucnost nejen národních komunit, ale celého rozděleného světa je přednostně důležité hledat společné civilizační a duchovní statky, mezi něž tradičně patří občanská a lidská práva každého jednotlivce. V tom je československá Charta 77 nositelem poselství platného pro Východ i Západ... Kritická tolerance, již nás můžete naučila životní zkušenost a jejímž výrazem je právě Charty 77 jeví se nám pro budoucnost jedním z nejdůležitějších prostředků k překonání stagnace a marasu, které zahvátili naši zem v sedmdesátých letech o ochromují ji dodnes..."

V symbolickém návratu A.S. Sacharova z vyhnanství zpět do Akademie věd v Moskvě, vidíme krok, jímž sovětské vedení uznává, že obrana občanských práv a kritické úsilí o nápravu veřejných věcí nejsou zločinem.

Doufáme, že už brzdy dojde k podobným změnám i v Československu, že politická moc přestane potlačovat kritiku a začně se věnovat zabývat problémy, o jejichž řešení deset let usiluje Charty 77."

x x x

Předání erasmovského diplomu V. Havlovi:

Vzhledem k tomu, že se Václav Havel nemohl osobně účastnit slavnostního ceremonielu předání Erasmovy ceny za rok 1986 v Rotterdamu, rozhodli se prezident Výboru Erasmovy ceny pan Wagner, ředitel tohoto výboru pan Hoetink a jeho člen prof. Brandts předat Václavu Havlovi diplom v Praze. Panu Wagnerovi bylo však odňato čsl. vízum a pánu Hoetinkovi a Brandtsovi nebylo výběc vydané.

Praha proto navštívili dva další členové výboru pan van Benthem a pan Wegenar v doprovodu holandského poslance pana Kombrinka a pana van den Heuvela z amsterodamské univerzity, kteří 7. února 1987 Václavu Havlovi diplom předali. Stalo se tak na slavnostní večeři, kterou k této příležitosti uspořádal ve své rezidenci velvyslanec holandského království v Československu. Mezi čestnými hosty této večeře byla též mluvčí Charty paní Libuše Šilhánová.

x x x

Neuskutečněné oslavy:

Na sklonku letošního roku došlo k několika zásahům příslušníků SNB proti mladým lidem, kteří se sešli spolu s nekonformními hudebními skupinami na předem ohlášených a povolených oslavách.

Příslušníci SNB zasáhli v případě oslavy svatby Romana Moravce a Lenky Hubáčkové, která se konala 8.11.1986 v Obědném, okr. Šumperk. Bylo zadrženo na třináct svatebčanů a to za asistence vodního děla.

Dne 20.12.1986 oslavoval Jaroslav Chromý a sru třicet jeho přátel v jednom olomouckém pohostinství své narozeniny. Oslava byla sice povolená do 23 hod., ale již po 21. hod. byla ukončena příslušníky SNB. /Údajně tam někdo měl vykřiknout Heil Hitler/. Příslušníci SNB použili násilí vůči dvěma účastníkům oslavy a několik jich zadrželi.

Dne 25.10.1986 se konala v Bělé nad Orlicí oslava svatby Romana Sonnera a Miroslavy Ložkové. Oslava byla přerušena asi dvě hodiny po začátku. Svatba vyústila v zadržení několika svatebčanů a novomanželů, v trestní stíhání: K. Petrovického, R. Šuby, Stanislava Berký, Vítě Tichého a Milana Šupola, o fyzickém násilí nemluvč. Šlo o stoupence hnutí PUNK.

Stanislav Devátý piše účastníkům vídeňského jednání Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě:

St.Devátý z Gottwaldova odeslal 27.1.1987 do Vídně dopis delegátům KBSE.V dopise popisuje bezvýsledné úsulí,které vynaložil na to, aby mu čs.orgány vydaly pas ke krátkodobé cestě do USA za jeho jedenáctiletou dcerou Kateřinou.Po vyberání všech zákonnéch prostředků k získání pasu se obrací na delegáty konference o pomoc.

x x x

Blahopřání z NDR

Podle zpráv západ.tisku poslalo Chartě 77 třicet členů nezávislé mírové skupiny z NDR blahopřejný dopis./Tento dopis nebyl dosud Chartě 77 doručen/.V dopise k desátému výročí Charty 77 se vyjadřuje náděje na posílení vzájemné spolupráce mezi východoněmeckým a čs.hnutím. Prohlášení podepsali rovněž tři mluvčí této občanské iniciativy "Mír a lidská práva" a to: Peter Grimm, Ralf Hirsch a Wolfgang Templin

x x x

Rudolf Slánský piše ministru vnitra ČSSR Vr.Vajnarovi:

Signatář Charty 77 R.Slánský informuje ve svém dopise ministra vnitra o nezákonné jednání příslušníků StB.
Dne 22.1.1987 se dostavili na jeho pracoviště dva příslušníci StB,kteří mu přinesli pozvánku k výslechu na zákl. § 19 zák.o SNB.
Při této návštěvě mu provedli nezákonou prohlídku pracovního stolu a zabavili mu text nedokončené úvahy o Zásadách přestavby hosp.mechanismu ČSSR.Při výslechu,který se odehrál na OS SNB v Čkalově ul.
v Praze 6 v místnosti vyzdobené Stalinovým portrétem, nedostal R.Slánský potvrzení o zabavené věci.
Závěrem svého dopisu R.Slánský piše:"Úvaha o zásadách nového hosp.mechanismu , kterou se Stát.bezpečnost tak skvělou akcí zmocnila,vyjadřuje mé stanovisko, k tomuto významnému a politickému dokumentu."

Je přispěvkem do diskuse, která se k němu jistě rozvine.Není však štastným předznamenáním pro tuto diskusi, v niž by měly znít všechny názory, protože jde o vše, která se luboce dotýká všech čsl.občanů, když StB dá svým zásahem najeto, že si osobuje kontrolovat tuto diskusi. Jistě budete se mnou, pane ministře, i v tomto souhlasit,že takové právo jí naprosto nepřísluší."

x x x

Výjádření Václava Jiráská

Docent Václav Jirásek napsal Chartě 77 19.2.1987,dopis, v němž uvádí ,že prý nepodepsal prohlášení Charty 77 z 1.1.1977 a že tudíž jeho jméno v seznamu nových signatářů z 31.12.1986 /viz dok.Charty 77 /EZ 86/37/ v Infochu 77-1/87 nemělo být zveřejněno.

XXXXXXX

Přetiskování, či jiné přebírání textů zveřejněných infochem je v zásadě možné.Jde-li však o texty psané přímo pro Infoch, žádáme, aby byl při přebírání vždy uveden pramen.

Bez uvedení pramene je možno přebírat Dokumenty Charty 77,sdělení VONS, petice,otevřené dopisy,fejetony,jakož i texty , z jejichž charakteru či uvedení je zřejmé,že nebyly psány pro Infoch.

XXXXXXXX

XXXXXX

XXXX

XXX

X